

6/2015

pieni on
suurin

Päiväkerhot Porissa 60 vuotta

Päiväkerhot syntyivät helpottamaan perheiden arkea kokoamalla lapsia ryhmätoimintaan. Ensimmäiset päiväkerholaiset alkavat olla eläkeiässä, ja toiminta on laajentunut lapsen kokonaisvaltaista kasvua tukevaksi varhaiskasvatukseksi.

Sivut 8-9.

21.8.2015

Toiminnan aika

Kesän loma- ja lepoaika on takana. Kesän valo ja lämpö vaikuttaa täällä pohjolassa meihin ihmisiin vahvasti. Kesä on erityinen latautumisen vuodenaika. Seurakunnillakin on ollut värikäs ja monipuolinen kesä tapahtumineen ja leireineen. Kiitos kaikille mukana olleille ja vastuunkantajille. Elokuussa alkaa monella arki. Koulu ja työ kutsuvat. Erilaiset toiminnot kokoavat myös niitä, joilla koulu ja työ ovat jo takanapäin. Tässä lehdessä on esillä kutsu monenlaiseseen toimintaan, johon odotetaan mukaan kaikkia seurakuntalaisia ja muitakin. Toivottavasti löydämme sieltä omamme. Kutsu mukaan välitetty tänä syksynä myös vahvasti median kautta Mahdollisuus muutokseen tapahtumassa syys-lokakuussa. Tasavuosi juhlaakin syksyn aikana vietetään seurakuntien päiväkerhotyön merkeissä. Tervetuloa mukaan!

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@evl.fi

s u o j a t i e

Tee minut hyväksi

Sipä Pالمين, Kirkon kuvantekijä

Parantaa on yksi suomen kielen vanhimpia sanoja.

Jumala lupaa päivän psalmissa (146), että Hän tekee asiat hyväksi: Herra hankkii oikeutta sorretuille, nälkäisille hän antaa leipää. Herra päästää vangitut kahleista, hän antaa sokeille näön ja nostaa maahan painetut jaloilleen. Herra rakastaa oikeamielisiä, ja suojelee muukalaisia. Hän tukee leskiä ja orpoja, mutta jumalattomien tien hän tekee mukaiseksi.

Jeesus paransi 2000 vuotta sitten kuuroja, mykkiä, sokeita ja rampoja. Kuurous voi olla myös sitä, että ei kuule nälkäisten hätää. Sokeus voi estää näkemästä muukalaisen kärsimyksen. Myöskin emme avaa suutamme silloin kun pitäisi puolustaa kiusattuja. Rampoina emme pysty toimimaan toisten hyväksi. Koko maailma tarvitsee parantajaa. Jeesus parantaa yhä tänään. Tee minut hyväksi.

KIRKON TIEDOTUSKESKUS/HENNA SALO
KIRJOITTAJA ON NUORISOPASTORI
ETELÄ-POHJANMAALTA

Jumalanpalveluksissa aiheina
23.8. Jeesus, parantajamme
30.8. Lähimmäinen
6.9. Kiitollisuus

i k k u n a p e n k k i

Aikamme kallis

Kävelen "Kuukkarin" rauhasan puutalo-korttelin katu. Samaa kuin reilut kolmekymmentä vuotta sitten, Poriin juuri pienestä järvenrantapitäjästä muuttaneena tyttönä. Vein silloin vanhan kotikylän kaverille kirjoitettuja kirjeitä postiin aina samaa reittiä. Kerrostalot näyttivät pikkutyön silmissä pilvenpiirtäjiä. Vanhoissa puutaloissa ei ollut mielestäni mitään kiehtovaa, muuta kuin se että uskoin niiden kätkevän sisälleen pölyisiä salaisuuksia; hampaattomia muoreja taika-liemineen ja mustine kissoineen. Taas olen muuttanut karhukaupunkiin, tällä kertaa pienestä radanvarsipitäjästä Hämeen kulta. Katson puutalomiljöötä idyllisine pihapiireineen eri vinkkeistä. Ihailen ajan patinaa, vanhoja hirsii, vehreyttä ja huvikumpumaista rönsyilyä. Vaikka aika tuntuu seisahuneen, voisi ikkunasta kurkkaamalla nähdä nuoren pojan heilahtavan tauluteveen kaukosäädintä ja pikkusiskon avaavan läppärsin. Kirjeitä hänen ei tarvitse viedä postiin, sillä kaverit ovat somessa. Kun kävin aikoinaan ala-astetta, oppilaat lauloivat heleästi urkuharmonin tahdissa

"Joutukaa sielut, on aikamme kallis, vuotemme virtana vierivi pois." Minä, paluumuuttaja, toivotan lapsilleni pian hyvää ensimmäistä koulupäivää juuri tuossa koulussa. En olisi ikinä uskonut, että asuisimme vielä täällä. En tiedä mitä on edessä, mutta siitä olen vakuuttunut, että koulumaailma on muuttunut paljon. Ajat muuttuvat. Vuodet kiitävät vanhemmiten yhä nopeammin. Tai aikahan ei muutu, vaan ihmiset muuttuvat ja muuttavat asioita ympärillään, ajan koskettamina ja muovamina. Ja aikahan ei kiitä nopeammin, vaan ihmisen kokemus ajasta muuttuu - jostakin syystä. Kärsimättömälle lapselle viisi minuuttiaakin on ikuisuus, kun taas aikuisella joulujen ja juhannusten väli supistuu supistumistaan ja on lopulta vain langanohut häivähäys. Moni ahdistuu huomatessaan, että ajan ja iäisyyden raja lähestyy väijäämättä. "Jos haaveilet jostakin, tee se heti. Elä hetkessä! Tässä ja nyt!" takoo tajunnassa. Mutta eläminen tässä ja nyt on vaikeaa, koska ihmisparalla on muisti. Muisti on elämän kiro ja rikkaus. Sen pohjalta suunnittelemme tulevia siirtojamme pelkojen, riskien, toivon ja uteliaisuuden trapet-

Salla Kynäniemi

silla. Kieli poskella räpellämme digikamerotamme elämän kohohetkinä, unohdusta torjuen, valotuksia ja taustoja miettiä, kykenemättä nauttimaan noista hetkistä. Käymme läpi mennyttä kaipauksella, katkeruudella tai kiitollisuudella. Kenties toivomme ruuhkavuosien viimein hellittävän, mutta aikojen kuluttua toteamme tippa silmässä lasten kasvaneen sittenkin liian nopeasti. Ihmisen tietoisuus on oikeus - nimenomaan ajan suhteen. Iäisyydestä nyt puhumattakaan.

KUKKA-MAARIA CLEVE
FM, VAPAA KIRJOITTAJA

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Maija-Leena Seppälä. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestinnän neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815 **Internet:** porievl.fi. **Sähköposti:** tiedotus@porievl.fi. **Kustantaja:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Itellä posti oy. Jakeluhuomautukset Itellälle. **Ilmoitusmyynti:** Pirjo Teva, p. 040 680 4057 **Yksityistilaus:** 10 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 18.9.2015**

Ennen Satakuntaa Mahdollisuus muutokseen -kampanja näkyi muun muassa Hämeenlinnassa.

Ydinsanomaa yhteiskampanjalla

Syyskuussa Mahdollisuus muutokseen -julisteet ja ilmoitukset näkyvät Porin kaupunkikuvassa ja lehdistä.

Mahdollisuus muutokseen -kampanjan järjestävät paikalliset seurakunnat ja IRR-TV yhteistyössä ja yhteiskristillisellä pohjalla. Kampanjassa keskitytään kristinuskon ydinsanomaa: Jumalan armoon ja sovituksen. —IRR-TV on yhteiskristillinen medialehtisjärjestö, joka toimii eri puolilla maailmaa, muun muassa Venäjällä. Kokemukset suurkaupunkimissioista muualla maailmalla olivat olleet rohkaisevia ja työmme ystävät, sekä seurakunnat Suomesta olivat paljon kyselleet voitaisiinko myös Suomessa järjestää vastaava. 2011 pääkaupunkiseudulla järjestettiin ensimmäinen Suomen Mahdollisuus Muutokseen missio. Tämän jälkeen muut kaupungit Suomesta alkoivat kysellä etä saisivatko hekin mission omaan kaupunkiinsa. Minä tulin mukaan 2013 kun Varsinais-Suomen missiota rakennettiin, kertomaan Onni Haapala Jr. IRR-TV:n kotimaan kaupunkimissioiden koordinaattori. —Kokemukset kaikista missioista ovat pääsääntöisesti myönteisiä. Evankeliumia on saatu julistaa median välityksellä ja ne seurakunnat, jotka ovat olleet aktiivisia ottamaan missiota hyödyn irti, ovat myös kokeneet mission mielekkääksi. Hänen mielestään Suomessakin tarvitaan suuria missioita. —Evankeliumia tarvitsee jokainen ihminen niin suurkaupungeissa kuin maaseudulla. Median välityksellä evankeliumi voidaan välittää aikalaisille ihmisille, myös heille, jotka eivät tule kirkonpenkkiin kuuntelemaan sanomaa. Mahdollisuus muutokseen kampanja on hyvä tilaisuus julistaa evankeliumia.

Median avulla evankeliumi välitettiin myös ihmisille, jotka eivät tule kirkonpenkkiin, perustelee Onni Haapala Mahdollisuus Muutokseen -missiota.

ten Kanta- ja Päijät-Hämeessä. Satakunnassa on mukana 29 seurakuntaa, joista luterilaista toistakymmentä Raumalta ja Huittisista Kankaanpäähen ja Karviaan asti. Porin evl. seurakunnista ovat mukana keskusta-alueen seurakunnat Keski-Pori, Porin Teljä ja Länsi-Pori.

Missiota johtaa pastorikomitea puheenjohtajanaan Nakkilan seurakuntalehtori **Satu Salo**. Missiotoimisto on perustettu Porin helluntaikirkon tiloihin. Mediakampanja kestää kuukauden syyskuun puolivälistä alkaen.

—IRR-TV toimii yhteistyössä paikallisten seurakuntien kanssa. Seurakunnat keskuudestaan keräävät muutuskertomukset ja järjestävät erilaisia tilaisuuksia. IRR-TV hoitaa mediaosuuden. Kirjan, sanomalehtien, television, radion, internetin, sosiaalisen median ja erilaisten ulkomainosten avulla muutuskertomukset nostetaan esiin. Ihmiset, jotka ovat mission sanomasta kiinnostuneita, voivat ottaa yhteyttä puhelimitse, tekstiviestillä tai netin välityksellä. Seurakuntien koulutettavat vapaaehtoiset ottavat yhteyden näihin ihmisiin, kuuntelevat heitä ja tarjoavat apua, kertoo Onni Haapala. Aiemmissa Mahdollisuus Muutokseen -

missioista poiketen Satakunnassa jaetaan missiokirjat jokaiseen kotitalouteen, jossa ei ole suoramainontakieltoa. Jakelu alkaa syyskuun puolivälissä. Näin kattavuus on erityisen laaja verrattuna aiempiin missioihin, joissa kirjan ovat saaneet ne, jotka ovat sen erityisesti tilanneet.

—Tämä on myös erinomainen mahdollisuus keskustella uskon asioista luontevasti omien sukulaisten, naapureiden, koulukavereiden ja työkavereiden kanssa, Haapala pohtii. —Odotan että Satakunnassa ihmiset saavat kuulla kuinka Jumala edelleen rakastaa jokaista ihmistä ja antaa voiman todelliseen elämään muutokseen joka johtaa iankaikkiseen elämään. Toivon, että ihmiset rohkeasti ottaisivat yhteyttä ja lähtisivät kasvun tielle.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Koulutusta vapaaehtoisille. Mission toteuttaminen edellyttää satoja vapaaehtoisia avustajia seurakunnista. Koulutus 29. elokuuta Teljän kirkossa. Kontaktihenkilöt koulutetaan klo 10-15 ja puhelinvastajat klo 15-17. Tiedustelut ja ilmoittautuminen oman seurakunnan työntekijöiden kautta tai seurakuntatoimistoihin: Keski-Pori ja Teljä p. 044 7309 636, Länsi-Pori p. 044 7309 655. Jos päivämäärä ei käy, niin kontaktihenkilöinä toimiville järjestetään koulutusta myös 22. elokuuta Raumalla helluntaiseurakunnassa.

Mission budjetista vastaavat IRR-TV, osallistuvat seurakunnat ja vapaaehtoiset tukijat. Lahjoitukset Osuuspankki FI80 5132 0520 0090 28, Nordea FI85 1063 3000 2104 23. Saaja IRR-TV ry. Viitonen 3447.

Yhteisvastuukeräykseen Porista 24 000 euroa

Tämän vuoden Yhteisvastuukeräys tuotti Porin seurakunnissa yhteensä 24 241,52 euroa. Henkilöä kohti laskettu tuki keräykselle oli 37 senttiä, kun se viime vuonna oli 47 senttiä. Porin keräystulos laski viime vuodesta 7 367,22 euroa.

Euromääräisesti suurin tulos oli Keski-Porin yli 9 000 euroa ja henkeä kohti lasketuna Lavian 1,03 euroa. Toiseksi eniten jäsentä kohti kerättiin Noormarkussa, 73 senttiä/hlö.

Yhteisvastuukeräyksen valtakunnalliset tulokset valmistuvat syksyllä. Ensi vuonna Yhteisvastuu auttaa syrjäyty misvaarassa olevia lapsia ja nuoria. Vuoden 2016 kotimainen erityiskohde on Suomen Partiolaisten valtakunnallinen Nuorten syrjäytymisen ehkäisy partion avulla -hanke. Yhteisvastuukeräyksen ulkomaisena esimerkkikohteena vuonna 2016 on Kirkon Ulkomaanavun Mosambikin maaohjelma, jossa tuetaan erityisesti lasten ja nuorten parissa tehtävää työtä.

Keräys 2015 seurakunnittain

Keski-Pori	9 089 e,	0,46 e/hlö.
Lavia	1 666 e,	1,03 e/hlö.
Länsi-Pori	3 213 e,	0,26 e/hlö.
Meri-Pori	2 303 e,	0,30 e/hlö.
Noormarkku	3 819 e,	0,73 e/hlö.
Porin Teljä	4 153 e,	0,23 e/hlö.

Rukous koulutielie

Piispa Irja Askola on laatinut Suomen Lähetysseuran pyynnöstä rukouksen kaikkien koulunsa aloittavien puolesta, niin lähellä kuin kaukana.

Piispa Askola on Suomen Lähetysseuran kummikampanjan suojelijä. Lähetysseura muistuttaa kouluvuoden alkaessa, että kummitoiminnan kautta suomalaisilla on mahdollisuus auttaa koulutien alkuaan myös niillä kehitysmaiden lapsilla, jotka eivät ilman ulkopuolista tukea pääsisi kouluun ollenkaan.

"Jumala, siunaa koulutielie astuvia. Heitä, joiden mieli odottaa ilosta pinkeänä, mutta myös heitä, joiden vatsa pelosta kippurana. Anna aikuisille lämmintä uteliaisuutta, käden ohjantamisen viisautta. Jokaiselta jotakin puuttuu, syli, kotipöytä tai koulukirja. Lähimmäisen löytäessään "se jokin" muuttuu. Rohkenisinko minä olla aikuisen käsi, se, jossa lapsi levähti ja tulevaisuutensa mahdollisuuden näki."

Pori Organ -artisteja 2016

Ensi vuoden Pori Organ järjestetään 13.-19.6.2016. Festivaalin ulkomaisia taitelijavieraista ovat esimerkiksi Pariisin kuuluisan Saint Denis katedraalin pääurkuri **Pierre Pincemille** sekä Toulousen Saint Sernin katedraalin pääurkuri **Michel Bouvard**. Festivaalilla ovat mukana myös Pori Big Band ja Porin Filharmoninen Kuoro.

Kirkolla selkokieliiset verkkosivut

Evankelis-luterilainen kirkko on avannut uudistetut selkokieliiset verkkosivut. Sivujen osoite on selko.evl.fi.

Selkokieliisillä sivuilla kristinuskon perusasiat on selitetty niin, että tekstiä on helppo lukea ja ymmärtää. Sivuilla on myös perustietoa kirkon toiminnasta, jumalanpalveluksesta ja kirkkovuodesta.

— Sivusta voi olla hyötyä ihan kaikille. Niiden suunnittelussa on pyritty selkeyteen ja helppokäyttöisyyteen", sanoo asiantuntija **Riitta Kuusi**, joka vastaa kirkon saavutettavuusasioista.

— On tärkeää, että jokainen voi saada tietoa Jumalasta itselleen sopivalla kielellä. Esimerkiksi maahanmuuttajat eivät välttämättä tunne kirkon toimintaa Suomessa tai kristinuskon peruskäsitteitä suomeksi.

Lähetystyötä eri vuosikymmenillä

Lea Honkanen perheen lähetysjärjestö oli Suomen Lähetysseura, ja Tellervo Kuusirannan Sley, eli Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys. "Länsimaalaiselle ihmiselle on todella erikoinen kokemus olla paikan ainoa valkoihoisen", Honkanen pohtii. "Japanissa minä taas tunsin olevani kuin norsu postiliikaukassa pienikokoisten japanilaisten keskellä", Kuusiranta nauraa.

Veila Wrang

Lea Honkanen opettaa lastenhoitoa kotitalouskoulussa Hosainassa vuonna 1974. Lean selässä Jukka-kuopus.

Lea Honkanen ja Tellervo Kuusiranta palasivat maailmalta Lavian lapsuuden-maisemiin.

Lea Honkanen lähti ensimmäiselle lähetystyön komennukselleen perheensä kanssa vuonna 1971, ja toiselle vuonna 1997. Tellervo Kuusiranta taas lähti lähetystyöhön Japaniin yksin vuonna 1997 ollessaan 53-vuotias.

— Unelmani lähetystyöhön lähtemisestä Japaniin syntyi jo ensimmäisenä teologian opiskeluvuonna, mutta sen toteuttaminen siirtyi 30 vuoden päähän, Tellervo Kuusiranta naurattaa.

Ensimmäisen opiskeluvuotensa Kuusiranta asui erään Japanin lähetin kotona Helsingissä. Tuona aikana hän tapasi muita lähetettä ja japanilaisia. Hän oppi Japanin kulttuurista ja sielä tehtävästä lähetystyöstä. Lähetystyöhön lähtemisen siirtyminen ei kuitenkaan haitannut, koska Suomessa työskentely antoi Kuusirannalle elämän kokemusta, sekä kokemusta raamatun opettamisesta ja esimiestaidoista. Viimeiset 15 työvuottaan Suomessa Kuusiranta toimi Helsingin evankelisen opiston rehtorina.

— Japanissa arvostetaan kokemusta, joten siinä mielessä minun oli helppoa lähteä lähetystyöhön vanhemmalla iällä, Kuusiranta pohtii.

Lea Honkaselle ajatus lähetystyöhön lähtemisestä syntyi jo lapsena, kun hänen äitinsä lauloi "Mustasaara-laulua". — Ex-mieheni perhe on harvinaisuus Suomessa; mieheni oli perheen viides lapsi, joka lähti lähetystyöhön, Honkanen nauraa.

Ensimmäisen pätkänsä Honkanen perhe oli Etiopiassa vuosina 1971–1975. Lähtiessä heillä oli yksi lapsi, mutta lähetystyössä ollessa heille syntyi kaksi lasta.

— Lapsien saaminen kohdemaassa helpotti paikallisten äitien kohtaamista. Äitiys yhdistää ihmisiä kaikkialla maailmassa, Honkanen pohtii.

80-luvulla Honkasen olivat Australiassa siirtolaistyössä, kunnes vuonna 1997 koitti perheen toinen, kahden vuo-

den mittainen, lähetystyökomennus Etiopiassa.

Kieli tuo haasteen

Kun Tellervo Kuusiranta oli tehnyt päätöksen lähteä lähetystyöhön, vietti hän ensin kevään lähetyskursilla ja syksyllä 1997 yhteensä kolme kuukautta Englannissa opettelemassa englannin kieltä. Vihdoin joulukuussa oli aika lähteä Japaniin, josta Kuusiranta palasi Suomeen huhtikuussa 2009. Lähetystyössä Kuusiranta oli runsaat 11 vuotta.

— Ensimmäiset kaksi vuotta vietin Tokiossa kielikoulussa. Japanin kieli on todella vaikea. Kielitaidottomana Japaniin mennessäni ajattelin, että minun tulee suostua siihen, että siirryn rehtorin asemasta tilanteeseen, jossa en ymmärrä mitään enkä osaa puhua mitään, Kuusiranta muistelee.

Taito kuitenkin karttui vuosien mitaan, kun Tellervo Kuusiranta kohtasi japanilaisia ja jutteli heidän kanssaan sekä hoiti jumalanpalvelukset saarnaan myöten japaniksi.

— Oikeastaan oli todella hyvä, että puhuin hyvin maanläheistä japania, niin ihmisten oli helpompaa ymmärtää puhuttani Jeesuksesta. Paikallisilla paheilla puhe saattaa olla liian korkealentoista helposti ymmärrettäväksi, Kuusiranta miettii.

Etiopiaan lähtiessä Lea Honkanen piti oppia amharan kieli, joka on japanin ohella yksi maailman vaikeimmista kielistä. Kielikoulu kesti vuoden, minkä jälkeen Honkanen perhe asettui Hosainaan Addis Abeban eteläpuolelle. 1970-luvulla pastori Niilo Honkanen oli mukana perustamassa raamatukoulua, evankeliumistyössä ja auttamassa alkuun seurakuntia. Lea Honkanen opetti kotitalouskoulussa lastenhoitoa ja oli mukana aloittamassa pyhäkouluja ja naistyötä.

Monenlaista työtä

Toisella lähetyskaudellaan 1990-luvun lopussa Honkanen perhe oli perusta-

Kodomo no ie -lastenkodissa vatkataan sämpylätaikinaa.

massa pappis-seminaria Hosainaan, ja Lea työskenteli pääasiassa aids-työssä "Armon linna" -nimisessä keskuksessa.

— 70-luvulla olimme pioneereina luomassa lähetystyötä Etiopiaan. Aloitimme niin pyhäkoulun kuin naistenpiirinkin, Honkanen kehailee.

90-luvun lopun toisella lähetystyöpätkällä Lea Honkanen huomasi työn kantaneen konkreettisesti hedelmää:

— Muun muassa Hosainan seurakunnan kirkkoherra oli niitä poikia, jotka olivat olleet nuorena oppilaina raamatukoulussa, Honkanen nauraa.

Japanissa Tellervo Kuusiranta työskenteli ensin Shizuokassa seurakunnan työntekijänä, ja sen jälkeen kuusi vuotta Yaizu-nimisessä kalastajakaupungissa meren rannalla. Tehtävät vaihtelivat jumalanpalveluksesta kaste- ja konfirmaatio-opetukseen, raamatupiireihin ja myös leivontaan. Ovatpa japanilaiset jopa nimenneet leivän Tellervo Kuusirannan mukaan.

— Opetin Kodomo no ie -lastenkodissa raamatun lisäksi leipomista. Paikallisille oli merkittävää, kun tein aina taikinan päälle ristin. Kerroin heille, että opin tavan äidiltäni, ja se merkitsee Jumalan siunausta. Risti on Jeesuksen merkki. Paikalliset tekevät edelleen ristin leipätaikinan päälle, ja kutsuvat sitä nimellä Tellervo-pan, Tellervon leipä, Kuusiranta nauraa.

Viimeiset kuusi lähetysvuottaan Kuusiranta toimi Japanissa työalan esimiehenä. Tehtävässään hän pääsi seuraamaan näköalapaikalta, mitä Japanin evankelisluterilainen kirkko tekee.

— Japanissa evankeliointi on kivikoinen tie. Se, että yksikin ihminen kuulee sanoman, tulee kirkkoon, jää sinne ja haluaa kasteen, on suuri asia. Usein perheessä vain yksi henkilö on kristitty. Kasteekoulun aikana seurakunta ruokoilee kastettavan puolesta, Kuusiranta kuvailee.

Etiopiassa Honkanen perhe oli työssä Mekane Jesus -kirkossa (suom. paikka, jossa Jeesus asuu), jonka Lea Honkanen muistelee olevan maailman nopeimmin kasvava luterilainen kirkko.

— Afrikassa usko kulkee kuin tuli. 1970-luvulla meidät kutsuttiin pitämään raamatunopetusta eräaseen kylään, ja opetuksen päätteeksi koko kylän väki kastettiin, Honkanen hymyilee.

Kulttuuriset erot valtavia

Lea Honkanen ehti kahden lähetyspätkänsä aikana nähdä Etiopian kehityksen 70-luvulta 90-luvulle.

— Etiopia on maailmaan köyhimpiä maita, mutta esimerkiksi lukutaitoprosentti on noussut parissakymmenessä vuodessa valtavasti. Sieltä lähetetään lähetystyöntekijöitä muihin maihin, Honkanen kiittelee.

Myös tiedonkulku parantui; vielä 70-luvulla radioita oli keskimäärin yksi kussakin kylässä, kun 90-luvulla jo-

pa paimenet kantoivat mukaan radiota. Radio on oleellinen väline myös evankeliumin levittämiseksi Afrikassa. 90-luvun lopulle tultaessa myös porakaivoja oli saatu kyllin, joten vettä ei enää tarvinnut hakea lähimmästä joesta. Ihmisten peruselämä oli kuitenkin samanlaista kuin aiemmin.

— Kylissä ihmisten asuinmajat olivat edelleen savimajaja, mutta joitakin kalusteita saattoi olla enemmän. Kuitenkin naiset tekivät ruoan edelleen nuotiolla majan lattialla. Kaupungeissa toki on erilaista, Honkanen kuvailee.

Etiopiasta poiketen Japani on rikas teollisuusmaa, minkä vuoksi lähetystyö tarkoittaa evankeliumin levittämistä. Japanissa 2000-luvulla evankeliumia on alettu kertoa myös internetissä.

— Internetissä evankeliointisivuille voi lähettää kaikenlaisia kysymyksiä kristinuskoon liittyen, ja alun jälkeen sivuston päivittäjät voivat ohjata ihmisen lähimpään seurakuntaan, Kuusiranta selvittää.

— Japanissa minua ihmettytti, kun pyysin seurakuntalaisia raamattuopetuksen ensimmäisellä kerralla kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan, niin kaikki olivat ihan vai. Japanista pois lähtiessäni seurakuntalaiset kertoivat minulle, kuinka heille on läpestä saakka opetettu, että omista tunteista ja ajatuksista ei puhuta muille, Kuusiranta kertoo.

Paluu kotikylälle Laviaan

Lea Honkanen ja Tellervo Kuusiranta kävivät yhdessä Lavian yhteiskoulua 1950–60-luvuilla. Nykyään molemmat naiset asuvat kotikylässään Laviasa; Kuusiranta lapsuudenkodissaan, ja Honkanen lapsuudenkotinsa naapurissa.

— Väliä ehdin asua eri puolilla Suomea aina Helsingistä Joensuuun ja Enontekiöille asti. 1990-luvun lopulla vietin erään joulun Australiassa +40 asteen helteessä, ja seuraavan joulun Enontekiöllä -40 asteen pakkasessa. Lämpötilaero oli huimat 80 astetta! Honkanen ihmettelee.

Nykyään Tellervo Kuusiranta toimii Lavian seurakunnassa lähetystyön johtokunnan puheenjohtajana ja seurakuntaneuvoston varapuheenjohtajana. Lisäksi hän kuuluu yhteiseen kirkkovaikuttamiseen. Lea Honkanen taas on Laviasa vapaaehtoisena lähetyssehteerinä sekä seurakuntaneuvoston jäsenenä. Naiset jakavat mielellään kokemuksiaan lähetystyöstä.

Niin Honkaselle kuin Kuusirannallekin on jäänyt lähetysvuosiltaan lämpimästi mieleen ateriatyhtys.

— Etiopiassa aikakäsitys on erilainen kuin Suomessa. Meillä on kellot, mutta aika on Afrikassa. Siellä saa olla yhdessä kaikessa rauhassa vaikkapa kahvikupin äärellä, Honkanen kuvailee.

VAULA WRANG

Harvoin kuultua barokkimusiikkia

Suvi-illan Sävclhartaudet jatkuvat kuoromusiikilla ja päättyvät barokin ajan "Mysterisonaateihin".

Teljän kirkon Suvi-illan sävelhartauksien sarjassa on vielä kaksi konserttia. Porilaisten kuorojen illassa 23. elokuuta ovat mukana Lapsi- ja nuorisokuoro Katajanmarjat, kuoroa johtaa Mira Vassilev, pianosäestys Jussi Rinta, Porin Laulajat, johtaa Leelo Lipping. Naiskamarikuoro Sempre-Balanssi, johtaa Ognian Vassilev, Teljän Kamarikuoro, johtaa Anne-Marie Grundsten sekä Porin Mies-Laulun vahvistettu kvartetti, johtaa Guido Ausmaa.

Suvi-iltojen päätöksenä 30. elokuuta kuullaan Heinrich Biberin Rosenkranz- eli Mysteri-

sonaatteja. Harvinaislaatuissa konsertissa barokin tunnelmiin vievät Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilsch, viulu, Annamari Pöhlh, cembalo ja urut, Eero Palviainen, luuttu sekä Mika Suihkonen, violone. Sonaatit on omistettu rukousnauhan helmen salaisuksille ja kuvaavat Raamatua seuraten Jeesuksen elämää.

— Biberin "Mysterisonaatit" on suurenmoisen, monikerroksisen, symboliikallaan ja retorikallaan poikkeuksellista oppineisuutta osoittava teos. Samalla se on yksinkertaisesti suunnattoman kaunis sävellys, kuvailee Zbigniew Pilch konsertin esittelytekstissä illan antia.

Barokisoittimet luovat kokonaisuuden

Soittajille barokki-illan ohjelmaa on haastava, sillä suurin osa sonaateista vaatii soittimiin poikkeuksellista viritystä. Solistina Mysterisonaatit-konsertissa on Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch. Esintyjiä yhdistää muun muassa Battalia-barokkiyhtye, jossa kaikki soittavat.

Kaakinen-Pilch soittaa musiikkia kaikilta aikakausilta, mutta hänen ohjelmistonsa on painotunut 1600–1800-luvuille. Hän on kysytty konserttimestari lähes kaikissa vanhan musiikin nimikkeissä orkestereissa sekä eri kaupunginorkestereissa. Hän toimii kamarimusiikin professorina Stavangerin yliopistossa ja opettaa myös Sibelius-Akatemiassa.

Cembalisti, musiikin tohtori Annamari Pöhlh soittaa monissa kokoonpanoissa ja myös freelancer-muusikkona. Luuttua soittava Eero Palviainen esiintyy aktiivisesti sekä Suomessa että eri puolilla Eurooppaa.

Sellonsoiton opettaja Csaba Szilvay syytti Mikka Suihkosessa rakkauden klassiseen musiikkiin 1970-luvulla ja vaikutti ratkaisevasti siihen, että kontulalaisesta koripalloilijasta tuli muusikko. Lukioajan ystävien kesken perustettu vanhan musiikin yhtye Battalia on hänelle yhä tärkeä foorumi.

Viulisti Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch on solistina Mysterisonaatit-konsertissa.

Sibeliusta Keski-Porin Iltamusiikeissa

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 150 vuotta Jelan Sibeliuksen syntymästä ja myös Keski-Porin kirkon iltamusiikkisarja tuo esille säveltäjämestarin musiikkia konserteissaan. Sibeliuksen laulu – ja urkuteoksia tulkitsevat sopraano Pia Freund, baritoni Jukka Pietilä, kitaristi Ismo Eskelinen ja urkuri Juhani Romppanen.

Urkuri Toni Sato-maa soittaa konsertissaan Petr Ebenin teoksen Job, siihen liittyvät raamatunkohdat Jobin kirjasta lukee Tuomo Norvasuo. Iltamusiikkisarja päättyy marraskuussa Helsingin Kallion seurakunnan urkurina 43 vuotta toimineen Sirkka-Liisa Jussila Gripenrogin konserttiin.

Sarjan avajaiskonsertissa sunnuntaina 13. syyskuuta baritoni Jukka Pietilän Sibelius-ohjelmassa ovat muun muassa laulut Illalle, Sydämeni laulu, Lastu laineilla, Norden, Timantti hangella ja Laulu ristilukista. Keski-Porin urkuri Juhani Romppanen soittaa urkusovitusten Sibelius-sävelrunosta Finlandia sekä J.S.Bachin ja Théodore Dubois'n musiikkia.

Jukka Pietilä opiskeli kirkkomusiikkia ja yksinlaulua vuosina 1982–1991 Sibelius-Akatemiassa. Musiikin maisteriksi hän valmistui 1987. Valmistumisestaan lähtien Pietilä on toiminut Turun tuomiokirkkoseurakunnan kanttorina. Kirkkokonsertteja hän on pitänyt kotimaan ohella Virossa, Unkarissa, USA:ssa ja Sveitsissä.

Baritoni Jukka Pietilä avaa Keski-Porin syyskauden iltamusiikit.

Suvi-illan Sävclhartaudet Teljän kirkossa

- 23.8. Soi kunniaksi Luojan Porilaisia kuoroja.
- 30.8. Mysterisonaatteja Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch, viulu, Annamari Pöhlh, cembalo ja urut, Eero Palviainen, luuttu, Mika Suihkonen, violone. Konsertit alkavat klo 20. Ohjelma 10 euroa.

Syksyn iltamusiikit Keski-Porin kirkossa

- 13.9. Jukka Pietilä, baritoni, Juhani Romppanen, urut. Sibeliuksen lauluja. Urkumusiikki: Sibelius, Bach, Dubois.
- 27.9. Tomi Satomaa, urut, Tuomo Norvasuo, dramatisointi. Petr Ebenin teos Job.
- 11.10. Pia Feund, sopraano, Ismo Eskelinen, kitara, Juhani Romppanen, urut. Sibeliuksen laulu- ja urkuteoksia.
- 22.11. Sirkka-Liisa Jussila Gripenrogi, urut. Konsertit alkavat klo 18. Ohjelma 10 euroa.

Huilistien yötunnelmat Noomarkun kirkossa

- 28.8. Sami Junnonen ja Jukka-Pekka Lehto, huilu. Ritva Koistinen, cembalo. Bachia ja muuta elokuun yöhön sopivaa kaunista musiikkia.

Konsertti alkaa klo 21.30 Ohjelma 15 euroa.

Täydellistä hautausalan palvelua.
Kuljetukset kaikkialle.
Muistotilaisuuksien, siunausten, siunaustöiden.

Puh. (02) 635 1160
Vesa Viitala 050 569 3653

Hautausseuraste
ANJA VIITALA OY
Usikoivistonie 40, PORI

SACRUM

www.sacrum.fi

HAUTAKIVET
YM. KIVIALAN TYÖT
SUORAAN KIVIVESTAMOLTA
KYLÄSAARESTA
AK-KIVI
Kivivestamitie 39, 28760 Pori
puh. 02-6486075 www.ak-kivi.fi

PORIN INVATAKSI OY
ARI JA PERTTI RÖNNI
PUH. 02 633 5871

PORIN NUOHOUK PALVELU

Suoritamme myös kaikki ilmastointipuhdistukseen liittyvät työt, omakotitaloista teollisuuteen!

Pyydy tarjous paikallista toimijalta 25 v. kokemuksella!

Nuohoojamestari Mika Tuovinen
p. 0400 535 333
WWW.PORINNUOHOUKPALVELU.FI

Rantasen HAUTAUSTOIMISTO

Luotettava ja ammattitaitoista hautauspalvelua vuodesta 1918

Itäpuisto 12 Pori p. 02 6332 707 www.rantasenhautausseuraste.fi

Ilmoitusaineistot osoitteeseen:
ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

Diakonialaitoksen Hautauspalvelut

Pori, Eteläpuisto 10 (02) 632 7011
Ulvila, Lauttaranta 5 (02) 538 9090
Harjavalta, Harjavallank. 15 (02) 674 1505
Liikealan jälkeen 044 705 2272

Luvian Kukka (02) 558 1364
Noormarkun Kukkapuoti (02) 548 4074
Merikarvia, Kukkakauppa Meriheinä 044 373 6046 www.pdi.fi

MERIMARKKINAT
Myyntiaika 31.8. asti., matkustusaika 1.9.-31.10.

BALTIC QUEEN -VIHDERISTEILYT TALLINNAAN 25€
Lähdöt kuljetuksiin päivittäin suoraan 2-tietä!

BALTIC PRINCESS -MINIRISTEILYT TURUSTA 10€
Lähdöt kuljetuksiin päivittäin.

RISTEILY-HOTELIMATKA TALLINNAAN
1 yö Baltic Queenilla, 1-2 yöä hotellissa.
Lähdöt lähes päivittäin suoraan 2-tietä!

Kuljetus Isänpäivästä! /3 pv 28€/4 pv 48€

TALLINK SILJA LINE

RISTEILYLLE sis. kuljetukset!

Päivä risteillen saaristossa, laivanvaihto Maarianhaminassa!
Lähdöt päivittäin!

PIKNIK-RISTEILY
Meno Amorella, paluu Grace. 29,90€

SAARISTORISTEILY
Meno Galax, paluu Baltic Princess. 14€

PÄIVÄ TUKHOLMSSA -RISTEILYT
Helsingistä, Silja Line
Lähdöt päivittäin.
Merimarkkinatarjous, myyntiaika 31.8. asti! 33€

PÄIVÄRISTEILY TALLINNAAN
Viking XPRS, lähdöt to-la!
Tuliaisjuomien ennakkotilausmahdollisuus! 43€

TEEMAMATKALLE TALLINNAAN

CARDILLAC-OOPPERAMATKA 99€
2 pv, lähdöt 24.9., 27.9.

LUMIKKI JA 7 KÄÄPIÖTÄ -BALETTIMATKA 89€
2 pv, lähdöt 2.10., 21.10.

SIRKUSPRINCESS-OPERETTIMATKA 99€
2 pv, lähdöt 30.8., 10.9., 20.9., 30.9., 29.10., 13.11., 6.12., 16.12.
Hinnat alk./hlö sis. lävamatkat, majoituksen 2h aamiaisen sekä ohjelman/tapahtumapöytä.

EUROOPPAAN

SUORAT LENNOT KOHTAISEEN -SUOMENKIELINEN OPASTUS -HYVÄTASOISET RESKUSTAHOTELLIT -RETIÄ JA KÄYNTIKOHTAITA -YHTÄISEÄ RUOKAILUA

KRAKOV - ZAKOPANE 759€
4 pv, lähtö 17.9.

SLOVENIA - KROATIA 1099€
6 pv, lähtö 5.10.

PELOPONNESOS - ANTIKIIN KREIKKA 999€
8 pv, lähdöt 19.9., 17.10.

MATKAPOJAT PORI, Eteläkauppatie 2
avoinna ma-pe 9-17
pori@matkapaajat.fi

Myyntipalvelu: 010 2323 200 ma-ke 8-19, to-pe 8-17, su 10-14.30
Puhelut: 8,35 snt/puh + 3,2 snt/min, matkapuhelimesta 19,2 snt/min. Palvelumaksu 06/netistä varattessa, muutoin 10€. Hinnat ovat alk-hintoja/hlö. Alk-hintaa ei kaikilla lähdöillä.

K24
kotimaa24.fi

Noin viisi syytä olla luterilainen

Kotimaa24 loppuvuodeksi, kuukausi kaupan päälle.

Tilaa osoitteessa kotimaa24.fi, 6+1 kk 29,40 €

Vain 4,20 € /kuukausi

Kännykkä muutti seurakuntasihteerin työtä

Syksyllä eläkkeelle jäävä Marjatta Koskinen katselee Porin Teljän seurakuntatoimintaa 42 vuoden perspektiivistä.

Välökuvasta harrastava seurakuntalainen toi Porin Teljän toimistoon albumin, johon hän oli koonnut vuosien varrelta kuvia tilaisuuksista ja toiminnasta. Kuvatestit kuitenkin puuttuivat.

— Mietin, kukaahan tietäisi näin vanhoja asioita, jotta voisimme nimetä kuvat. Paikalle osunut pappimme huomautti, että sinähän se olet, hymyilee Marjatta Koskinen.

Hän on hoitanut Porin Teljän toimistoasioita 1970-luvulta lähtien, esimiehinä ovat olleet vuorollaan kaikki Teljän kirkkoherrat Torsti Kanervasta Kaisa Huhtalaan. Työvuosiaan hän muistelee kiitosena.

— Vuoteen 1985 asti hoidettiin kirkonkirjain paikallisseurakunnassa. Iso osa virkatodistuksista kirjoitettiin käsin, tiedot katsottiin isokokoisista kirkonkirjoista. Työpaikkahakemuksienkin piti aikoinaan olla käsinkirjoitettu, sillä selvä käsiala oli tärkeää.

— Virkatodistus tarvittiin myös koulunsa aloittaville ekaluokkalaistille, mikä oli aika ruijansi. Rip-pikoululaisiakin ilmoitettiin henkilökohtaisesti, joten viraston edessä oli jo jonoa, kun tuli aamulla töihin.

Asiakaspalvelussa elämän ääripäät

Ennen kännykkäaikaan seurakuntatoimistoista soiteltiin pappien kotinumeroihin, kun piti saada sovitusti vaikkapa kasteesta.

— Usein papin perhe siinä palveli, enää ei tarvitsse koko sukua häiritä. Bongasin työntekijöitä myös heidän suostumistaan lounaspaikoista, Marjatta Koskinen muistelee.

Kaikki tämä on mennyttä aikaa. Kännykät ovat vaikuttaneet työtapaan ja seurakuntatoimistossa asioitiin. Puhelussa hoidetaan entistä enemmän käyntein, joiden vuoksi aiemmin käytiin paikalla.

Seurakuntalaisista eniten seurakuntasihteerin pakeilla poikkeavat hautausjärjestelyjä hoitavat omaiset ja toisaalta vihkippia kaipaavat parit.

— Jotkut omaisista tulevat suoraan sairaalasta kuolinvuoteen äärestä ja kertovat olevansa poissa

tolaltaan. Silloin olen kuuntelijan paikalla.

Kasteperheitä lastenvaunuineen käy myös, mutta aika usein yhteydenotot hoituvat puhelimesta.

— Ihmiset tulevat nimenomaan seurakuntaan, ei mihin tahansa viirastoon. Toivotan kaikille kanssani asioiville Jumalan siunausta.

Elämän ääripäiden kohtaamisessa hän on pitänyt ohjenuoraa virren 509 säkeistöä: "Sydäntäni ohjaa, anna minun, Herra, armossasi kasvaa, olla ihminen."

Keskellä seurakuntaelämää

Postia seurakuntalaisille Marjatta Koskinen on lähettänyt isoja pinoja.

— Uudet Porin Teljän seurakunnan jäsenet saavat tervetulo-kirjeen. Postia saavat myös yksi- ja kolmevuotiaat sekä vanhusikäluokat. 70-vuotiaat kutsutaan yhtei-

seen juhlaan ja kasteperheet kaste-messuun, josta annetaan mukaan lapsen "kastekala". Lisäksi seurakunnasta lähtee postia muun muassa 10-vuotiaille ja rippikouluikäisille.

Toimintaa seurakunnassa on kaikenikäisille ja kaikkina kellonaikoina. Seurakuntaan on aina tervetullut. Hänestä on tärkeää, että niin tilaisuuksiin kuin seurakuntatoimistolle tulevat saisivat lähtöä hyvällä mielellä.

Viiden lapsenlapsen isoäitinä hän katselee asioita myös perheiden kannalta. Esimerkiksi nuorten aikuisten kuoron harjoitusten aikaan on lastenhoito järjestetty, pyhäkoulu on sekä Teljän että Väinö-län messun aikana.

—Toivon, että vanhemmat arvostavat ja tukevat lastensa osallistumista seurakuntatoimintaan. Ja että koko perhe menisi paikalle, kun esimerkiksi päiväkerholai-nen esiintyy.

Seurakuntatoimiston elämä pyörii kirkkovuoden mukaan, tosin etujassa. Joulukuire alkaa mar-raskuun alussa.

—Kun työntekijä on käynyt yhden kirkkovuoden läpi, niin vasta silloin seurakuntatyös-tä on muodostunut jonkinlai-nen kuva.

MAIJA-LEENA SEPPLÄ

Marjatta Koskinen on viihtynyt seurakuntatoimiston palveluskäytössä.

Torstai-Akatemia

Torstai-Akatemian syyskausi käynnistyy Senioriseminaarilla to 3.9. klo 12 Opistotalon auditoriossa, Gallen-Kallelankatu 14. Perinteinen Senioriseminaari keskittyy ikääntymisen tuomiin muutoksiin nukkumisessa ja hyvän unen edellytyksiin.

Klo 12-13 neurologi, dosentti **Juha Puustinen** luennoi teemalla "Hyvää yötä – asiaa ikääntyvän unesta ja unilääkkeistä". Kahvitauon jälkeen klo 13.30-14.15 johtaja, sairaanhoitaja (AMK), neuropsykiatrinen valmentaja **Mirva Heino** luennoi teemalla "Hyvää huomen-ta – vireyden ylläpito ja aktiivinen ote omaan elämään". Seminaari on avoin ja maksuton.

Torstai-Akatemiat jatkuvat 1.10. Porin seurakuntakeskuksessa, kun kirjailija **Leila Tuuren** aihee-na on "Räätäkäsloora ja seilipaateja". Marraskuun 5. päivä liikun-tasihteerin **Hannele Wallin** kertoo turvallisuudesta talviliikunnasta, ja 10.12. on Kauneimpien joululaulujen vuoro kanttori **Guido Kriikin** johdolla.

Luistinkeräys

Tukikummit -säätio ja Porin seurakuntien diakoniatyö kerää hyväksuntoja, käytettyjä luistimia vähävaraisille lapsiperheille. Luistimia voi tuoda arkisin 14.-30. syyskuuta klo 10-15 välisenä aikana Porin seurakuntakeskukseen, Itäpuisto 14. Luistimet jaetaan seurakuntien diakoniatyön kautta luistimia tarvitseville lapsille.

Jalkapallokerho

Maanantaisin 14. syyskuuta alkaen klo 16-17 järjestetään Cygnaeuksen koulun salissa jalkapalloa 1.-3.-luokkalaalaisille.

Jalkapallokerhon järjestää yhteistyössä Porin ev.lut srk-yhtymä ja Fc Jazz. Tiedustelut **Katriina Mäki**, p. 0400 309 774.

Kymppisynttäreille

Tänä vuonna 10 vuotta täyttävät saavat seurakunnastaan kutsun kymppisynttäreille Porihalliin sunnuntaina 11. lokakuuta. Ohjelmassa musiikkia, kakkua ja erilaisia toimintapisteitä ja mukavaa yhdessäoloa. Ilmoittautuminen porievl.fi-verkkosivulla leiri-toimintaa-osiossa. Ilmoittautumisen päättyy 2.10.

Sururyhmästä tukea

Keski-Porin kirkkotuvassa alkaa sururyhmä torstaina 17.9. klo 18. Ryhmässä voi jakaa menetykseen liittyviä kokemuksia samantapaisessa elämäntilanteessa olevien kanssa. Ryhmässä on lupa surra, näyttää surua, keskustella ja pohtia vaikeita asioita.

Ryhmää ohjaavat pastori **Laura Koukari** ja diakonissa **Teija Eloranta**. Ilmoittautuminen 11.9. mennessä **Teija Elorannalle**, p. 0400 309 828.

Vieraita Mordvasta

Länsi-Porin seurakunnalla on moksankielinen ystävyysseurakunta Saranskissa Venäjällä. Su 30.8. messussa saarnaa **Andrei Vladimirov**, liturgina on **Heikki Hesso** ja kanttorina **Leelo Lipping**. Lauantaina 29.8. Länsi-Porin kirkon Ystävyden illassa klo 17 ovat mukana **Osmo Aronen**, **Sakari Kalliomaa**, **Andrei Vladimirov**, **Mika Kyytinen** ja **Sakari Salminen**.

Yksinelävien ilta kerran kuussa

Yksinelävien iltoja pidetään Noormarkun seurakuntatalossa kerran kuukaudessa. Syksyn teemoina ovat liikunta ja luovuus. Pirstävä liikuntatuokio on ohjelmassa joka kerta.

Taiteen illassa 10.9. klo 18 on mukana noormarkkulainen taiteilija **Anja Karkku-Hohti**. Hän pohtii taiteen merkitystä hyvinvoinnille. Lokakuun illassa 8.10. puheena ovat hittituotteiksi tulleet aikuisten värityskirjat. Ylistystanssin teemana 12. marraskuuta.

Lisätietoja: diakonissa **Kristiina Johansson**, p. 044 7309713 tai vapaaehtoistoimija **Satu Uutaniemi**, p. 044 569 6023. Toiminta on kaikille avointa yli seurakuntarajojen. Noormarkun seurakuntatalo löytyy kirkon läheisyydestä, osoite Kirkkotie 6.

Päiväkerho perusluottamuksen paikka

Päiväkerhossa on tilaa myös uskonnollisille kysymyksille.

Päiväkerhossa lapsi oppii asettumaan toisen asemaan, tunne-elämä kehittyy. Tärkeitä arvoja ovat suvaitsevaisuus ja toinen toisensa hyväksyminen. Toiminnan alkaessa 1950-luvulla naisten työssäkäynti ei vielä ollut kovin yleistä, päiväkerho tarjosi äidille hengähdystauon ja palveli näin perhettä. Nyt kasvatuksellinen ja näkemysellinen tuki on tärkeää. Päiväkerho on perusluottamuksen paikka, pohtii p. kasvatustieteen tohtori Kaarina Ranne.

Hän toimi Porin seurakunnassa päiväkerhoyön toiminnanohjaajana viitisentoista vuotta 1970-luvun alusta lukien. Sitten hän siirtyi sosiaalialan opettajaksi ja viimeiseksi Tampereen ammatillisen opettajakorkeakoulun yliopettajaksi.

1970- ja 1980-luvut olivat vahvaa päiväkerhoyön kasvun aikaa. Enimmillään päiväkerholaisia oli lähes 2000. Lastenohjaajien koulutus kehittyi, perhekirkkoja ruvettiin pitämään. Teljän kirkolla kokeiltiin koululaisten iltapäiväkerhoja paljon ennen kuin ne vakiintuivat yhteiskunnan palveluksi.

Kun Porin seurakuntakeskus, silloin palvelukeskus-nimellä, valmistui 1970-luvun lopussa, pääsimme kehittämään päiväkerhotyössä perhekeskeisyyttä, vanhempien vartteja pidettiin jo silloin.

Päiväkerho on monelle lapselle ensimmäinen kodin ulkopuolinen paikka. Kerhossa oppii sosiaalisia taitoja, tunne-elämälle luodaan pohjaa.

— Vanhemmat eivät koe olevansa kovin vahvoilla lasten uskonnollisten kysymysten kanssa, mutta kysymykset tulevat eteen. Lapsella täytyy olla paikka ja tilaa pohtia myös uskonnollisia kysymyksiä. Tähän päiväkerho tarjoaa hienon mahdollisuuden.

Myös asennekasvatusta hän pitää tärkeänä. —Lapsuudesta kumpuavat asenteemme, pitää oppia ajattelemaan muita ihmisiä ja kunnioittamaan erilaisuutta.

Toiminnan alkaessa sosiaalinen tuli perheille oli tervetullutta. Ja jos subjektiivista päivähoito-oikeutta rajataan, on päiväkerhoilla taas kasvun paikka, myös työn sosiaalinen näkökulma korostui.

Syliä ja aikaa lapselle

—Lapset halataan joka kerkokerran päätteeksi ja toivotaan hyvää kotimatkaa, kertoo lastenohjaaja Eija Lindholm. Hän pitää päiväkerhoa Porin seurakuntakeskuksessa.

Halaus kuvaa kerhotunnelmaa. Hän haluaa antaa syliä ja aikaa lapselle.

—Lapset otetaan huomioon yksilöllisesti. Jokainen lapsi on arvokas ja tärkeä juuri sellaisena kuin on.

Päiväkerhotyö on muuttunut ainakin niin, että lapsiryhmät ovat pienempiä, ja ohjaajalla on työpari. Joka kerkokerralle on oma ohjelmarunkonsa. Pysyvyys ja toistuvuus ovat lapsille tärkeitä.

—Jos lapsella on kerkokauden aluksi vaikeuksia jäädä ryhmään, voi saattaja jäädä kerhotilanteeseen.

Lapset ovat hyvin konkreettisia pohdintojaan: "Missä Jumala on, kun ei ole näkyvillä? Onko Jumala luonut talotkin". Kuolemaan liittyviä asioita lapset pohtivat erityisesti pyhäpäivän ja pääsiäisen aikaan.

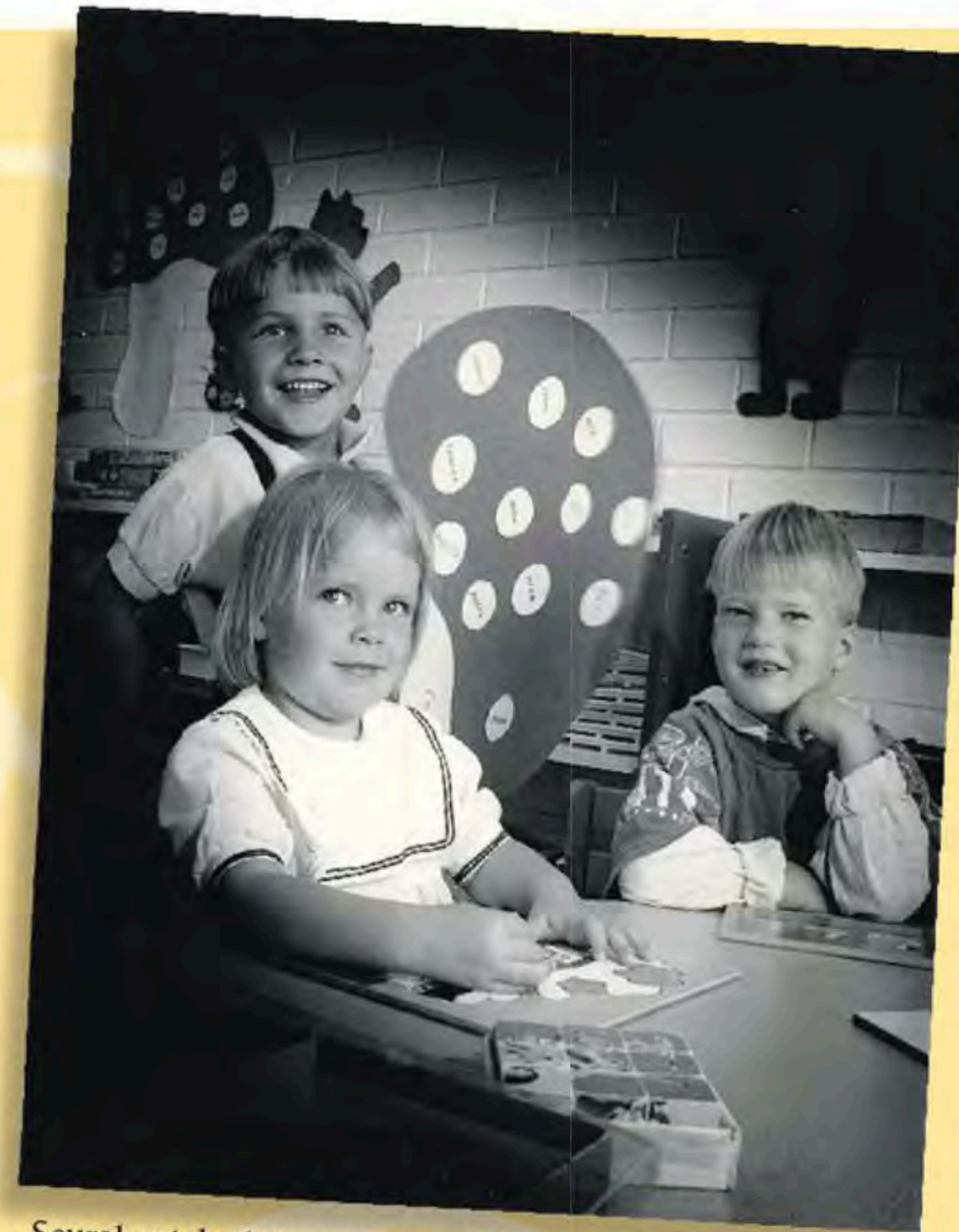
Eija Lindholmin työstä enin osa kuluu yhteistyöhön päivähoidon kanssa. Keski-Porin seurakunnan alueella on 13 päiväkotia, lisäksi yhteistyössä ovat ryhmäperhepäiväkotit perhepäivähoitajien kanssa.

Päiväkodeissa on uskontokasvatustuokioita. Aiheet toteutetaan lapsilähtöisesti yhdessä päivähoitovien kanssa. Perhepäivähoitajat tulevat lapsineen joko keskustaan, Ruosniemeen tai Pormestarinluotoon.

—Nyt syyskaudella käsitellään kirkollisia sym-

Tänä syksynä aloittaneet Ruska ja Tuisku viihtyvät Pihlavan seurakuntatalon kerhossa heti ensimmäisenä päivänä.

Seurakuntakeskuksen kerholaiset poseeraavat Kirkkosanomat-kuvassa 1995.

Arkistokuvassa Pihlavasta palikkaleikkejä vuodelta 1971.

Lavian kolmevuotiaiden palloleikkejä.

Lavian päiväkerhon kevätkerho 1980-luvulla.

boleja. Kevätkauden kirkkoretellä etsitään kirkosta kuvia, joiden sanomaan on syyskaudella muuten tutustuttu.

Myös perhetapahtumat ja –kirkot kuuluvat seurakunnan varhaiskasvatukseen. Nelivuotissynttärin kokoon on yhteisen juhlaa, postia saavat 1-4-vuotiaat. Keski-Porin lastenohjaaja työskentelee myös Satakunnan keskussairaalassa. Iltoimintaa seurakunta on tarjonnut kaupungille os-topalveluna, tänä syksynä iltitoimijat vaihtuivat.

Kerhotäti kuin yksi joukosta

Aune Viitanen aloitti lastenohjaajana vuonna 1969. Pari ensimmäistä vuotta hän oli Toejojella. Suurin osa työvuosista kului Kasvuhuoneenkatu 16:n kerhohuoneella. Väinölä kirkollakin meni useampi vuosi ennen kuin hän siirtyi eläkkeelle marraskuussa 1993. Päiväkerhovuosi ehti kertyä 24.

Päiväkerhoissa elettiin suurten lapsimäärien aikaa, alkuaikoina kerhoryhmässä hyöri jopa 25 lasta. Kerhoistaikin oli vähemmän. Kun kerho- paikkoja saatiin lisää, ryhmäkootkin pienenevät.

—Lapsilta sai paljon iloa ja välittömyyttä. Pienistäkin asioista saatiin nauttia yhdessä.

Jokaiseen päivään liittyi ohjelmakooste. Oli lauluja, piiri- ja roolileikkejä, vapaata leikkimistäkin jonkin verran.

Tietysti askarrellinkin. Hän keräsi vuodenaikojen mukaan askartelutarpeiksi käpyjä, oksia ja muuta luonnonmateriaalia.

—Pidin työstäni lasten kanssa. Oli hauska puuhastella yhdessä. Ja voi sitä silmien loistetta, kun se omin käsin tehty pieni askartelu varovasti vietiin äidille ja kotiin.

Lapset osasivat myös hiljentyä. Kerhon alku- ja loppulaulut olivat lasten toivomia. Yksi suosikeista oli "Maan korvessa".

Aune Viitanen kertoo kaipaavansa vieläkin joulunaikaa ja joulujuhlia.

—Se lasten ilo ja riemu kaikista joulun liittyvästä, sitä ei voi olla muistamatta! Joulujuhlan piirileikkien jälkeen joku vanhemmista tuumasi "olit kun yksi joukosta". Ja niin kai olinkin. Joskus otimme myös kerholaisten sisarusket mukaan piirileikkiin. Oli hauskaa vanhemmilla, ja oli hauskaa lapsilla.

Lasten kanssa saimme olla myös perhekirkkoissa esiintymässä. Ja sitten ne yhteiset kevätkirko! Ne olivat juhlahetkiä, mitkä kantavat vieläkin.

Laviassa lähes joka lapsi päiväkerholainen

Lavian seurakunnassa päiväkerhoja on ollut jo 65 vuoden ajan. Kerhoja pidettiin monessa eri paikassa sekä keskustassa että sivukylillä. Kerhoihin pääsivät 4-6-vuotiaat.

—Itse olen käynyt päiväkerhoni Haunian koululla 80-luvun lopulla, esikoulu oli kerran viikossa kirkonkylällä. Lapsia hoidettiin enimmäkseen kotona, joten kerholle oli kysyntää, muistellee Taina Heiniluoma. Hänelle päiväkerhoista tuli myöhemmin työ Lavian seurakunnan lastenohjaajana.

—Nykyisin kerhoon ovat tervetulleita 3-5-vuotiaat lapset. Jokainen ikäluokka käy kerhossa omassa ryhmässään. Seurakunnan päiväkerholla on niin pitkät perinteet Laviassa, että luulen sen olevan ainakin osittainen syy kerhon suosioon. Lapsi on edelleen paljon kotihoitossa. Lisäksi isovanhemmat, muut sukulaiset ja tuttavat osallistuvat hienolla tavalla perheiden arkeen ja toimivat kuljettajina hoitopaikasta kerhoon ja takaisin.

HAASTATTELUT
MAUJA-LEENA SEPPÄLÄ
KUVAT
SAJUA KYNÄNIEMI
KIRKKOSANOMIEN JA
LAVIAN SEURAKUNNAN ARKISTOT

Päiväkerhosta seurakunnan varhaiskasvatukseksi

Kirkon päiväkerhot 70 vuotta, Porissa 60 vuotta

Ensimmäiset päiväkerhot syntyivät helpottamaan perheiden arkea. Ne kokosivat lapsia muutamaksi tunniksi viikoittain tai päivittäin seurakunnan ryhmätoimintaan.

- 1945 Päiväkerhotoiminnan alku Turussa; 20 lasta neiti Marja Salon kerhossa.
- 1950 Tampere aloittaa ja 1952 Helsinki aloittaa.
- 1955 Porissa alkaa päiväkerho
- 1966 Suomen Pyhäkouluyhdistys alkaa tuottaa materiaalia päiväkerhojen tarpeisiin
- 1967 Päiväkerhoja jo 188 seurakunnassa
- 1969 Lastenohjaajien koulutus kurssimuotoisena (350 t) aloitetaan ja 1970 toiminnanohjaajien kurssit alkavat.
- 1975 Päiväkerholaisia eri seurakunnissa 80 000, Porissa 1 800.
- 1980 Perhekerhotoiminta käynnistyy
- 1989 Lastenohjaajan opintolinjasta tulee osa ammatillisen koulutuksen järjestelmää. 1995 Lastenohjaajan perustutkinto (100 ov) astuu voimaan.
- 1993 Päiväkerholaisia 110 000.
- 1996 Subjektiiivinen päivähoito-oikeus vähentää lapsia päiväkerhoista.

...

- 1990-luvulla Perhetyö ja koululaisten iltapäivätoiminta, kesäkerhot ja leiritoiminta osaksi lastenohjaajien työtä.
- 2000-luvulla Uudenlainen työote päivähoidon uskontokasvatukseen kehittyi. Musiikki-, liikunta-, kuvataidepainotteiset päiväkerhot yleistyvät.
- 2001 Esiopetusuudistus, jonka piiriin 6-vuotiaat siirtyvät. Lastenohjaajaksi valmistutaan

lapsi- ja perhetyön perustutkinnon (120 ov) kautta. 2011 Lapsityönohjaajiksi valmistutaan kirkon varhaiskasvatuksen ohjaaja (sosionomi AMK) tutkinnon kautta.

- 2004 Ikäluokasta osallistuu päiväkerhoon noin 40 prosenttia.
- 2014 Kirkon tilastojen mukaan 42 000 osallistuu päiväkerhoihin, 1 101 342 perhekerhoihin, 10 069 koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan sekä 235 040 erityislastenohjaajien ja tapahtumiin, 47 992 osallistuu retkiin ja 11 310 leireille. Päivähoitossa 19 899 työntekijöiden käyntiä.
- 2015 Seurakuntien varhaiskasvatuksessa tuetaan kristilliseltä arvopohjalta lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja tuetaan perheiden hyvinvointia heidän arjessaan ja juhlassaan.

PÄIVI ISONOKARI
KESKI-PORIN LAPSITYÖNOHJAAJA

Lähteet: Pikkuväki-lehti 4/2015, Sakasti/Kirkon intra

Kerhopäivä

- Alkukeskustelu, lasten kuulumiset.
- Vapaata leikkiä ja yhteisleikkejä.
- Askartelua, ei joka kerta.
- Yhteisleikkejä, liikunta- ja lauleleikkejä.
- Hartaushetken sytytetään kynttilä, joka symboloi hetken pyhyyttä.
- Eväiden syönti (ennen syöntiä käsi pesu ja ruokarukous)
- Satu- tai loruhetki, loppulaulu.

pieni on suurin

Pieni on suurin

Mikkelinpäivänä 4.10.

Klo 10 perhemessu Keski-Porin kirkossa

Klo 11.30 – 14 perhetapahtuma Porin seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14. Paljon toimintapisteitä ja iloista juhlaa.

Marja Aittamäki on yksi sadoista Porin alueen omaishoitajista. — Kyllä tämä on täyttä työtä, niin henkisesti kuin fyysisestikin. Henkisesti on raskasta, mutta ei fyysisestikään yhtään enempää jaksaisi, Aittamäki toteaa.

Porin perusturvan yhteistoiminta-alueella on 570 yli 65-vuotiaasta omaishoitajaa. Lisäksi moni muukin hoitaa puolisoaan kotona hakematta virallista omaishoitajan asemaa.

Porin seurakuntayhtymä järjestää virkistystoimintaa, ohjausta ja vertaistukea alueen omaishoitajille. Toiminnan perustana ovat kristilliset arvot ja ajatus siitä, että ihminen on arvokas kaiken ikäisenä ja kuntoisena. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä Porin perusturvan kanssa. Yksi vuotuinen toiminnan muoto on kesäleiri Reposaaren Junnilassa.

Leiriltä voimia arkeen

Kesäleirille omaishoitajat ja hoidettavat osallistuvat yhdessä. Ohjelma on osin eriytetty, että hoitajat saavat levätä ja virkistystä sekä voivat jakaa ajatuksiaan vertaisryhmässä. Lisäksi ohjelmassa on tarjolla yhteisiä hy-

viä hetkiä hoitajalle ja hoidettavalle. Monen omaishoitajan arki kotona on kiireistä ja omaa aikaa on tuskin ollenkaan.

Omaishoitajille järjestetty voimistelu- ja ohjelmien leirikeskukseen pihassa kerää kiitosta ja innostuneita kommentteja. — Olisi mukava osallistua voimisteluryhmiin muulloinkin, mutta kotona on niin vaikea päästä lähtemään, kertoo moni omaishoitaja. Porin perusturvan palveluohjaaja **Helena Ilkka** vahvistaa, että moni omaistaan hoitava on sidottu kotiinsa.

— Tuen ja avun saamisen kannalta olisi siksi tärkeää hakea omaishoitajastatusta. Tuen piiriin kuuluville omaishoitajille voidaan tarjota si-jaishoitajia, hoidettavilla päivätöimintää ja hoitajille virkistyspäiviä, Ilkka kertoo.

Hoitajaakin pitää hoitaa

Porin seurakuntayhtymän diakonia-työntekijä **Ulla Kuusisto** vastuu-alueena on seurakuntien omaishoitajat.

— Työhöni kuuluvat kotikäynnit, joiden yhteydessä voin esimerkiksi neuvoa etuasioissa. Keskustelemme jaksamisesta ja tuemme vä-

syneitä hoitajia, Kuusisto kertoo. Junnilan kesäleirillä on järjestetty useana vuonna. Niistä on saatua erittäin positiivista palautetta. Omaishoitaja ja hoidettava eivät yleensä pysty enää lomalemaan tai matkustelemaan. Leirille osallistuminen on siis ainutlaatuinen mahdollisuus lähteä lomalle kotoa.

Diakonia-työntekijän kanssa yhteistyö jatkuu myös tilanteiden muuttuessa: kun hoidettava siirtyy laitoshoitoon tai menehtyy. — Seurakunnan työntekijän tehtävänä on jatkaa omaishoitajan rinnalla, vaikka hoitotyö päättyisikin, Ulla Kuusisto muistuttaa.

Työvuoro joka ei pääty

Yksi omaishoitajien ja hoidettavien leirin osallistujana on **Marja Aittamäki**. Hän on toiminut aviomiehensä omaishoitajana lähes yhdeksän vuotta.

— Arki on niin kiireistä. Aina olisi jotain tekemistä, mutta pakko olisi joskus myös levätä, Aittamäki kuvailee.

Marja Aittamäen arkeen kuuluu monisairaan, pyörätuolilla liikuvan puolison avustaminen päivän toiminna. Koska mies ei mielellään jätä yksin kotiin, kertoo Marja Ait-

tamäki hoitavansa kaikki pakolliset asiat kodin ulkopuolella kiirehtiin. Aittamäen puoliso osallistuu kerran viikossa palvelutalon päivätoimintaan. Silloin on Marjan viikoittainen oma aika.

— Silloin minä nukuin. Edeltävä yö menee aina niin huonosti, kun mies odottaa ja jännittää päivätoimintaan lähtöä.

Marja Aittamäki kävisi mielellään kävelyllä, mutta ei raaski jättää seuraa kaipaavaa miestään yksin. Onneksi lukemiseen on aina väliä aikaa ja kirjojen maailmaan up-poutumalla pääsee välillä pois kotoa.

Tärkeä vertaistuki

Omaishoitajien ja hoidettavien leirille Marja Aittamäki halusi osallistua seuralaisen mieheensä takia.

— Hän aina toivoisi, että käydään kyläilemässä ja tavataan ihmisiä. Minä taas kaipaisin omaa rauhaa. Täällä leirillä sosiaaliselle miehelle löytyy seuraa.

Myös omaishoitajille tarjottava vertaistuki oli Marja Aittamäelle tärkeä syy lähteä leirille.

— Ääriarjoilla tätä työtä tehdään. Eikä sitä oikein kukaan toinen ymmärrä, ellei ole itse samassa tilanteessa, Marja Aittamäki liikuttuu.

Ja kuitenkin puolison pitäminen kotona niin pitkään kuin mahdollista tuntuu itsestään selvältä. Koti on myös puolison koti.

MARI AHVENJÄRVI

Tukea omaishoitajille

Diakonia-työntekijä Ulla Kuusisto on nimetty Porin seurakuntayhtymässä omaishoitajatyöhön. Tehtävänä on on tukea, ohjata ja neuvoa omaishoitajia. Kuusisto hoitaa myös sotiemme veteraanien hengellistä toimintaa ja näkövammaistyötä.

— Hän aina toivoisi, että käydään kyläilemässä ja tavataan ihmisiä. Minä taas kaipaisin omaa rauhaa. Täällä leirillä sosiaaliselle miehelle löytyy seuraa.

Myös omaishoitajille tarjottava vertaistuki oli Marja Aittamäelle tärkeä syy lähteä leirille.

— Ääriarjoilla tätä työtä tehdään. Eikä sitä oikein kukaan toinen ymmärrä, ellei ole itse samassa tilanteessa, Marja Aittamäki liikuttuu.

Lions Club Pori/Juhana on tukenut seurakunnan diakonia-työn kautta omaishoitajien jaksamista. Klubin puolesta rahalahjan toivat LC Juhanan presidentti Simo Koskinen sekä leijonat Marko Isoviita. Asko Virta ja Risto Kumpula.

Keski-Pori

KESKI-PORIN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 23.8. Pekka Aalto, Eeva-Liisa Virkkunen, Guido Kriik, kirkkokahvi (ystävyyseurakuntatyö). — Su 30.8. Laura Koukkari, Pekka Aalto, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (nuorisotyö). — Su 6.9. Herättäjä-Yhdistyksen kirkkopöytä, Jaakko Löytty, Kari Erkkola, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (diakoniatyö). — Su 13.9. Eeva-Liisa Virkkunen, Laura Koukkari, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (Karmelityö).

Virsilauluilta ja iltahartaus la 22.8. 19, Rauhaniyhdistys.

Yökonsertti pe 4.9. 21, Sibelius+Glazunov=300, Pori Sinfonietta, Jan Söderblom (johto ja viulu).

Tuomasmessu su 6.9. 18.

Ilta musiikki 2015 su 13.9. 18, Jukka Pietilä, baritoni, Juhani Romppanen, urut.

Aamuehtoillinen ke 16.9. 8, Laura Koukkari, Juhani Romppanen.

Sanan ja rukouksen ilta ti klo 18.30, 1.9. Turkkia ja Hilikka Aaltonen, Missioryhmä, Lea Leppänen. — 8.9. — 15.9. Sakari Kalliomaa. Mahdollisuus yhteiseen rukoushetkeen ti 12.

KESKI-PORIN KIRKKOTUUPA

Mahdollisuus yhteiseen rukoushetkeen ti 12.

Miesten raamattupiiri joka toinen ma klo 18, parilliset viikot, Matti Bergius, p. 646 0892, 31.8., 14.9.

Sururyhmä alkaa ti 17.9. 18, läheisen ihmisen menettäminen herättää monenlaisia tunteita ja ajatuksia, joita on usein vaikea kantaa yksin. Mahdollisuus jakaa menetykseen liittyviä kokemuksia samantapaisessa elämäntilanteessa olevien kanssa. Ryhmässä lupa surra, näyttää surua, keskustella ja pohtia vaikeita asioita. Ohjaavat: pastori Laura Koukkari, diakonissa Teija Eloranta. Ilm. 11.9. menn. Teija Eloranta, p. 0400 309 828.

— Toimintaryhmissä on monenlaisia ja eri ikäisiä kiinnostavia tehtäviä. Ryhmissä on oma vapautensa. Ei tarvitse sitoutua kokoaikaisesti, jos se ei omaan elämäntilanteeseen sovi. Ryhmien etuna on myös keventynyt byrokratia.

Nuorisotyönohjaaja Eija Kymäläinen vastuulla on kaksi ryhmää.

RUOSNIEMEN KIRKKO

Messu sunnuntaisin klo 12: Su 23.8. Pekka Aalto, Guido Kriik. — Su 30.8. Syyskauden lähimäisen päivän avajaismessu, Laura Koukkari, Juhani Romppanen, kahvi (piirineuvosto). — Su 6.9. Tuja Kruus, Päivi Holkko. — Su 13.9. Eeva-Liisa Virkkunen, Guido Kriik.

Virikepiiri ke 16.9. 17.

Seurakuntakuoron harjoitukset joka ma klo 17.30, alkaa 14.9.

Hopeakerho joka toinen ti klo 12–14, seurakuntasali, parilliset viikot, alkaa 15.9.

Raamattupiiri joka toinen ti klo 18, parittomat viikot, alkaa 8.9.

Tarinatupa to 24.9. 13–15, kerran kuussa.

Anna ja Arvo vapaaehtoisten kokoukseen to 17.9. 13–15, kerran kuussa. Tied. Elin Virtalaine, p. 0400 309 821.

HYVELÄ

Raamattupiiri joka toinen ma klo 18, Tammissilla, p. 040 505

Valinnanvaraa vapaaehtoistoimintaan

Porin Teljän toimintaryhmät ovat aina avoimia. Työntekijäjoukko odottaa luotsaamiinsa toimintaryhmiin vapaaehtoisia.

Porin Teljä tarjoaa eri työmuotojen toiminnasta kiinnostuneille seurakuntalaisille toiminta- ja vaikutusmahdollisuuksia.

— Toimintaryhmien kautta seurakuntalaiset voivat myös tuoda aloitteita seurakuntaneuvostolle sekä toimintaehtoja eri työalojen tiimeille, kertoo kirkkoherra **Kaisa Huhtala**.

Eri työalojen tiimit huolehtivat työalan suunnittelusta ja käytännön työstä. Tiimit toimivat myös keskenään yhteistyössä. Tälle pohjalle rakentuu myös vapaaehtoistoimijoiden osuus. Vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunut voi valita paristakymmenestä eri toimintaryhmästä.

Porin Teljän seurakuntaneuvoston varapuheenjohtaja **Päivi Yli-Kauha-Luoma-Nurmi** toivoo, että konkreettista tekemistä tarjoamalla löydetään uusia ihmisiä seurakuntatyöhön. Näin helpottuisi monessa mukana olevien vapaaehtoistenkin osa.

— Toimintaryhmissä on monenlaisia ja eri ikäisiä kiinnostavia tehtäviä. Ryhmissä on oma vapautensa. Ei tarvitse sitoutua kokoaikaisesti, jos se ei omaan elämäntilanteeseen sovi. Ryhmien etuna on myös keventynyt byrokratia.

Nuorisotyönohjaaja Eija Kymäläinen vastuulla on kaksi ryhmää.

— Pyhäkoulunopettajien ryhmän lisäksi vastuullani on "Auttavat kädet"-ryhmä. Järjestelmämme esimerkiksi pyhäkoulutyön kirkkokahvitukia ja askarteluita. Toimintaryhmät ovat sen verran uusi juttu, ettei vielä ole tapahtunut paljoakaan. Työntekijä on keskeisessä asemassa siinä, miten aktiivinen kukin toimintaryhmä on.

Avoimet toimintaryhmät ja yhteyshenkilöt

• **Perhekerhokokous** suunnitteluryhmä noora.tapiainen@evl.fi, p. 0400 309 789.

• **Arkiystävyyshyhmä** satu.m.katila@evl.fi, p. 0400 309 866.

• **Syke-iltiksen vapaaehtoiset** maija.salmijarvi@evl.fi, p. 0400 309 796.

• **Pyhäkoulun ohjaajat** eija.kymalainen@evl.fi, p. 0400 309 795.

• **Auttavat kädet** Eija Kymäläinen.

• **Vastuunkantajat** ikka.riihimäki@evl.fi, p. 0400 309 791.

• **Nuorten ideointiryhmä** janne.pelto-piri@evl.fi, p. 0400 309 792.

• **Piirinvetäjät** jarkko.willman@evl.fi, p. 0400 309 786.

• **Mediamissioryhmä 2015** Jarkko Willman.

• **Juuru-Eger -ryhmä** Jarkko Willman.

• **Lähetystyön keittiöryhmä** silja-maaria.kavasto@evl.fi, p. 0400 309 78.

• **Lähetysten ideapaja** Silja-Maaria Kavasto.

• **Musiikin toimintaryhmä** pia.ylitalo-maunula@evl.fi, p. 0400 309 855.

• **Helmikellari** pirjo.paukkunen@evl.fi, p. 0400 309 863.

• **Sampolan käytännöllispainotteinen ryhmä** marja-tertu.sundell@evl.fi, p. 0400 309 864.

• **Yhteisvastuukeräys-ryhmä** juha.vaisanen@evl.fi, p. 0400 309 788.

• **Väinölä kirkon käsityöryhmä** minna.m.salminen@evl.fi, p. 0400 309 851.

• **Teljän kirkon ompeluseura ja tuunaryhmä** Pirjo Paukkunen.

• **Esivallankadun käytännöllispainotteinen ryhmä** sinikka.ortala@evl.fi, p. 0400 309 865.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

• **Kuvaukset** ryhmistä verkkosivulla porievl.fi.

MUSIIKKITOIMINTA

Seurakuntakeskus 5. krs musiikkisali; Kamarikuoro Vox Humana ke 16.9. 17, tied. Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Kirkkokuoro ke 16.9. 18.45, tied. Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Tuomaskuoro ja soittajat, tied. Päivi Holkko, p. 0400 309 838.

— Porin Ylistyslaulajat joka to klo 18, alkaa 24.9. Tied. Kaia Tontti, p. 0440 803 388. — Cantores Vesperi pe 11.9. 16, tied. Guido Kriik, p. 0400 309 837.

Ruosniemen kirkko Ruosniemen seurakuntakuoro, joka ma 17.30, alkaa 7.9. Tied. Päivi Holkko, p. 0400 309 838.

MIKONKATU 8

Kahvi ja teetupa joka toinen ma klo 19, alkaa 5.9. Heikki Nummijärvi, Autio Heli.

DIAKONIA-TOIMIKIJÄT

Keski-Porin seurakunnan diakonia-työntekijät ovat siirtyneet puhelinajanvaraukseen.

Vastaanottoaika:

Seurakuntakeskus (Eteläpuisto 10 A, 4. krs): Marja-Leena Silvan, p. 0400 309 767, alueet: keskusta ja 5. osa. — Mikko Salonen, p. 044 7309 648, alueet: Karjaranta, Aittaluo, Lukkarinsanta. — Lea Rantamaa, p. 0400 309 834, alueet: Toejoki, Lyttilä, Toukari.

Pormestarinluodon seurakuntakoti (Alahangantie 1): Teija Eloranta, p. 0400 309 828, alueet: Pormestarinluoto.

Ruosniemen kirkko (Ruosniementie 162): Elna Virtalaine, p. 0400 309 821, alueet: Ruosniemi, Hyvelä, Isojoenranta. Varaathan ajan puhelimitse, kiitos.

RAAMATTUPIIREJÄ

Tähtikatu 12 kerho huone joka toinen ke 13, parittomat viikot, Pirkko Sarlund, p. 040 578 5262, alkaa 23.9.

Maanmittarinkatu 9 kerho huone joka toinen to 13, parilliset viikot, Ritva Mönkkönen, p. 0400 485 878, alkaa 17.9.

Serafinan kerho huone, Antinkatu 22, ke 16.9. 13, Marketa Lehto, p. 050 374 2014.

VARHAISKASVATUS

Tied. lapsityönohjaaja Päivi Isoknari, 0400 309 819, paivi.isoknari@evl.fi.

Päiväkerho:

Ryhmissä vielä vapaita paikkoja. Jatkuva ilm: porievl.fi/k-p-varhaishkasvatus. Päiväkerhoihin voi ilmoittautua 3–6 v. lapset. Ryhmiä Ruosniemen kirkolla, Pormestarinluodon seurakuntakodilla, Porin seurakuntakeskuksessa. Kokoontuu 2x3 h/vk aamu- tai iltapäivisin. Seurakuntakeskuksen aamupäiväkerho 2x2,5 h/vk, iltapäiväkerho 2x3 h/vk. Luku-kausimaksu on 38 e/sisäläsnus, vakuutus.

Perhekerhot: Pormestarinluodon seurakuntakoti joka ke klo 10–11.30, alkaa 26.8. Alahangantie 1. — **Ruosniemen kirkko** joka ke klo 10–11.30, alkaa 26.8. Ruosniementie 162. — **Muksupiiri** joka ke klo 10–11.30, Mikonkatu 8, alkaa 26.8. Tied. Eija Lindholm, p. 0400 309 641, ja Mikko Salonen, p. 0447 309 648. — **Lyttilän Rukoushuone** joka toinen ke klo 10.15–11.45, parilliset viikot, alkaa 2.9. 16.9.

Sairaala-kerho Sirpa Kosken tavoittaa Satakunnan keskussairaalan Lasten- ja nuorisentalon arkkipäivien p. 045 121 1167.

Päiväkerho Uskon-
tökasvatustuokiosta sopimi-

— JATKUU SIVULLA 12

JATKOA SIVULTA 11

nen; Eija Lindholm p. 0447 309 641.

VARHAISNUORISOTYÖ

Toimintaa työtölle Tervetuloa tyttökerhoon! Seurakunnan tyttökerhot 1–6 lk tytöille. As- karrellaan, leikitään, ollaan Isä Jumalan kämmenellä. Kerhoja vetää ja niistä vastaa: Nuorisotyönohjaaja Anne Saar- rela, p. 0400 309 836.

Keski-Porin seurakunnan poikatyö tarjoaa alakoululäi- sillle pojille ohjelmaa. Löydät Keski-Porin poikatyön myös facebookista: facebook.com/ KeskiPorinSrknPoikatyö. Terve- tuloa mukaan! Poikatyöstä vas- taa: Nuorisotyönohjaaja Mikko Jokinen, p. 0400 309 823.

NUORISOTYÖ

Mikonkatu 8 Isokoulu on kirkon koulutus- ja nuorisoyhteisö, joka toimii kirkon koulutustalossa. Nuorisotyönohjaaja Anne Saar- rela, p. 0400 309 823.

Lavia

LAVIAN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhä- päivisin klo 10 (ellei muuta mainintaa): Su 23.8. Anu Joki- nen-Lundén, Marina Hämäläi- nen. — Su 30.8. Anu Jokinen- Lundén, Marina Hämäläinen. — Su 6.9. Anna-Kaisa Hauta- la, Marina Hämäläinen. — Su 13.9. Metsäkirkko Matinlam- mella, Anna-Kaisa Hautala, Ma- rina Hämäläinen, viitoitus Kivi- järventieltä.

Kiitoksen aika -konsertti su 23.8. 18, Mika Karola, säestää Vesa Kemi.

Messu ja Tupparaiden tulo- juhla su 20.9. 10 kirkossa ja seurakuntakodilla.

SEURAKUNTAKOTI

Varhaisnuorten kerho ma 15.30–17. Seurakuntakodin vintillä, alkaa 24.8. **Perhekerho** ti 9.30–11.30, al- kaa 1.9. **Miesten raamattupiiri** koko- uhuoneessa, to 27.8. 19. **Ikäihmisten leiripäivä** ke 2.9. 9.30 alkaen, mahdollisuus sau- noa 13–14, kyytiä tarvitsevat p. 044 7310 204, Anne-Maarit. **Jatkoripari/Nuorten syyslei- ri** 5–6.9. **Nuorten-ilta** la 5.9. 18.30. **Raamatturyhmä naisille** ko- koushuoneessa, ma 7.9. 14–16.

KUOROT

Kirkkokuoro ke 18–21 seura- kuntakodilla. **Lastenkuorot ja pianotun- nit** to 14.30–19.30 seurakun- takodilla, henk.kohtaiset ajat sovittu. **HARTAUDET** **Aleksinhovi** to 10.9. 14.30. — **Kotiranta** 1 pe 11.9. 13.30. — **Kotiranta** 2 ti 15.9. 14.

MUUALLA

Suvilinnun lauluilta ke 26.8.

18 Riuttalan Mustajoen kyläyh- distyksen lauvalla.

Pihaseurat pe 28.8. 18 Mar- ja-Liisa ja Martti Svensbergillä, Kullaantie 1025, Hautalat.

KIRKKOHERRANVIRASTO

Avoinn ma ja pe 9–12, ke 14–17, suljettu ke 9.9.

TÄMMÖSTENTUPA

Avoinn pe 9.30–12.

SANKARIHAUDAT

Sankarihautojen ja muisto- merkkien hoitovuorot: Vkot 34–35 Kirkkoneuvosto ja lä- himmäispalvelu. — Vko 36 Keskustaväki. — Vkot 37–38 Lavian nuorisoseura. — Vkot 41–42 tai kun kukat kuolleet, osallistujat jokaisesta ryhmäs- tä; hautojen havuttaminen.

Länsi-Pori

LÄNSI-PORIN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhä- päivisin klo 10: Su 23.8. Jussi Kärrmeranta, Sakari Salminen. — Su 30.8. saama Andrei Vladi- mirov, liturgi Heikki Hesso, Lee- lo Lipping. Vieraita Mokasta. — Su 6.9. Reija Nordström, Mi- ka Kyytinen, Sakari Salminen. **Raamattu** la 11.9. 18, Mat- ti Vuolanne, opetusta katulä- hetyksestä.

Sanan ja rukouksen ilta to 17.9. 17, Astu esin, löydä paik- kasi seurakunnasta, Jukka Hammarén.

Opetuslapsuskoulutus ke 9.9. ja 23.9. 18.

LATTOMEREN KIRKKO

Messu sunnuntaisin klo 12: 6.9. Jussi Kärrmeranta, Sakari Salminen.

PIETNIEMEN SEURAKUNTATALO

IPPI-klubi (Isien ja poikien pit- sa ja peli-illat) ti 18.30–20.30, 1.9. alkaen joka toinen viikko.

KUOROT

Länsi-Porin lapsikuoro aloit- taa to 3.9. 16. **Nuorisokuoro** alkaa to 3.9. klo 17. **Kirkkokuoro** alkaa pe 4.9. 16.30.

SEUROJA

Osmo ja Anita Arosella pe 28.8. 18, Varikontie 15, mm. Andrei Vladimirov ystävyyssou- rakunnasta Saranskista ja khra Mika Kyytinen.

LÄHETYSTYÖ

Lähetyspiirit: **Lattomeran lähetyspiiri** ti 8.9. 18 Juntusella, Rinnemäentie 28. Jatkuu kahden viikon vä- lein, paikat tarkentuvat myö- hemmin. **Käppärän lähetyspiiri** 15.9. 18 Olotuvalla, Ojuntie 2. Jat- kuu kahden viikon välein.

VARHAISKASVATUS

Päiväkerhot alkoivat 13.8. ja 14.8. Päiväkerhoissa on vielä vapaita paikkoja. — Su 13.9. Tanja Häkkinen. **Ystävyiden ilta** la 29.8. 17. Osmo Aronen, Sakari Kallio- maa, Andrei Vladimirov, Mika Kyytinen, Sakari Salminen.

Raamattu la 11.9. 18, Mat- ti Vuolanne, opetusta katulä- hetyksestä. **Sanan ja rukouksen ilta** to 17.9. 17, Astu esin, löydä paik- kasi seurakunnasta, Jukka Hammarén.

NUORET

Ilta messu- & olohuoneil- lat Länsi-Porin kirkolla pe 18, 21.8., 4.9.

DIAKONIASTYÖ

Länsi-Porin kirkon diakonia- työntekijöiden vastaanotto ajanvarauksella. Ilona Kontinen

p. 0400 309869, Soili Korpela p. 0400 309862 ja Kirsi Keskinen p. 0400 309861.

Verenpaineen mittaus ja dia- konissan vastaanotto: **Latto- meren kirkko** ma 9–10. — **Preiviikin kirkko** ti 9–10. — **Olotupa** pe 11–12.

Päiväpiirit: **Lattomeran kirk- ko** ma 7.9. 11–12.30. — **Prei- viikin seurakuntatalo** t 8.9. 12–13.30. — **Olotupa/Niitty- maa** to 10.9. 11–12.30. **Ikäihmisten palvelupäivä** Olotuvalla to 24.9. 11–14. Oh- jelmassa mm. vertaistukea, vi- sailuja, verenpaineen mittaus- ta ja hartauksia. Lämmin ater- ia ja kahvi, 6 e. Kuljetus tar- vittaessa (kuljetus + ruoka 14 e). Ilmoittautumiset ja lisätie- toja Soili Korpela p. 0400 309 862 tai Kirsi Keskinen p. 0400 309 861.

Diakonian työ Länsi-Por- nin kirkolla 2.9. alkaen ke 9–12, diakonian vapaaehtoiset val- mistavat uniikkeja käsittä di- akoniatyön hyväksi.

Diakonien perhetö Perheiden diakoniatyöntekijät ovat tukenasi luottamukselli- sesti lasten kasvatukseen tai pari- ja perhesuhteisiin liitty- vissä asioissa. Ilona Kontinen p. 0400 309 869, ilona.konti- nen@evl.fi.

OLOTUPA

Ojuntie 2, Vähärauman liike- keskuksessa

Olotuvan kahvila. avoinna 1.9. alkaen ti, to ja pe 10–14. **Uniikkikäsittö:** Olotuvalla 1.9. alkaen 9.30–11.30. — Ilmoittautumiset ja tiedustelut Marja Lehtonen p. 0400 309 818, marja.lehtonen@evl.fi

PIHLAVAN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhä- päivisin klo 10: Su 23.8. Albert Halonen, Eeva Lindholm. — Su 30.8. Helena Kuusiranta, Eeva Lindholm. — Su 6.9. Albert Ha- lonen, Hannell Grönlund, kirk- kokahvit ja vapaaehtoistyön ti- laisuus seurakuntatalon moni- toimisalissa. — Su 13.9. Pirjo Tiira, Eeva Lindholm.

PIHLAVAN KIRKON SEURAKUNTASALI

Seurakuntapiiri joka toinen ke klo 12, parilliset viikot, 2.9., 16.9. **Kirkkokuoro** joka ke klo 18, alkaa 2.9.

PIHLAVAN SEURAKUNTATALO

Lähetyspiiri joka toinen ke klo 16, parittomat viikot, 26.8., 9.9. **Raamattupiiri** joka toinen to klo 18, parilliset viikot, 3.9., 17.9.

la 7.9. Lokakuun kokoonumi- nen Teljän kirkolla, jossa kirjal- lisuuspäivät 9–11.10. Seur Olo- tuvalla 2.11. ja 30.11. Lisätieto- ja p. 040 545 3834.

Meri-Pori

AHLAISTEN KIRKKO

Jumalanpalvelus sunnun- taisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 23.8. Messu, Helena Kuusi- ranta, Heli Lehtonen. — Su 30.8. Sanajumalanpalvelus, Pir- jo Tiira, Hannell Grönlund. — Su 6.9. Messu, Arja Selin, Eeva Lindholm. — Su 13.9. Sanaju- malanpalvelus, Helena Kuusi- ranta, Sini Tuomisaalo.

AHLAISTEN SEURAKUNTAKOTI

Raamattupiiri joka toinen ma klo 13, parittomat viikot, 24.8., 7.9. **Seurakuntapiiri** joka ti klo 13, alkaa 25.8.

PIHLAVAN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhä- päivisin klo 10: Su 23.8. Albert Halonen, Eeva Lindholm. — Su 30.8. Helena Kuusiranta, Eeva Lindholm. — Su 6.9. Albert Ha- lonen, Hannell Grönlund, kirk- kokahvit ja vapaaehtoistyön ti- laisuus seurakuntatalon moni- toimisalissa. — Su 13.9. Pirjo Tiira, Eeva Lindholm.

PIHLAVAN KIRKON SEURAKUNTASALI

Seurakuntapiiri joka toinen ke klo 12, parilliset viikot, 2.9., 16.9. **Kirkkokuoro** joka ke klo 18, alkaa 2.9.

PIHLAVAN SEURAKUNTATALO

Lähetyspiiri joka toinen ke klo 16, parittomat viikot, 26.8., 9.9. **Raamattupiiri** joka toinen to klo 18, parilliset viikot, 3.9., 17.9.

REPOSAAREN KIRKKO

Jumalanpalvelus sunnun- taisin ja pyhäpäivisin klo 12: Su 23.8. Messu, Helena Kuusi- ranta, Eeva Lindholm. — Su 30.8. Sanajumalanpalvelus, Pir- jo Tiira, Hannell Grönlund. — Su 6.9. Messu, Arja Selin, Eeva Lindholm. — Su 13.9. Sanaju- malanpalvelus, Helena Kuusi- ranta, Sini Tuomisaalo.

REPOSAAREN PAPPILA

Raamattu- ja keskustelupiiri joka ti klo 13. **Kuntokerho** joka ke klo 13, ei 9.9. Työtyönteöpäivän vuoksi.

VANHA SEURAKUNTATALO

Reposaaren pappilan vieres- sä, **kuodontamahdollisuus**; mattoja, poppanoita yms. joka päivä, tarvittaessa opastetaan, tied. 050 328 6975.

KYLÄSAAREN SEURAKUNTATALO

Sanajumalanpalvelus su 6.9. 16, Albert Halonen, Hannell Grönlund. Huom! Muuttunut kellonaika.

Lähetyspiiri joka toinen ke klo 14, parittomat viikot, 26.8., 9.9. **Seurakuntapiiri** joka toinen ke klo 14, parilliset viikot, 2.9., 16.9.

DIAKONIAN VASTAANOTOT

Ahlainen ti 9–11, muina aikoi- na sop.muk. p. 0400 309 801. — **Reposaari** ke 9–10. — **Pih- lava** ma ja pe 9–11. — **Mänty- luoto** joka toinen to 9.30–10, parilliset viikot. — **Kaanaa** jo- ka kuun vim. to 15.30–16.

LAPSET

Päivä- ja perhekerhot tied. Saara Hakkiluoto-Kartio p. 0447 309 654.

Musakerho joka ke klo 13–14 (4–5 v.) ja klo 15–16 (6–8 v.), Pihlavan srk-talo, ilm. p. 0400 309 777.

VARHAISNUORET

Puuhakerho ti 1.9. alkaen 15.30–16.30, Reposaaen pappila.

Tyttö- poikakerho joka ti klo 17–19, Mäntyluodon seura- kuntakoti.

Kokki- ja puuhakerho joka ke klo 15.30–17, Pihlavan kirkon keittiö.

Sählykerho joka ke klo 17.15–18.15, Pihlavan monitoimisali.

Musakerho joka to klo 15–16, Pihlavan kirkon alakerta.

Tyttö-poikakerho joka to klo 16.30–17.30, Kyläsaaren seura- kuntatalo.

Puuhakerho joka pe klo 13–16, Kaanaan kerho huone.

Puuhakerho joka pe klo 12–15, Ahlaisten seurakuntatalo.

Puuhakerho ti 1.9. alkaen, as- kartelua 13–14.30, palloilua 14.30–16, Pihlavan seurakun- tatalo.

NUORISOTYÖ

Puuhakerho ti 1.9. alkaen, as- kartelua 13–14.30, palloilua 14.30–16, Pihlavan seurakun- tatalo.

Nuorten-ilta to klo 18, Pihla- van kirkon kellarikirkko, 3.9., 10.9., 17.9.

Nuorten-ilta pe 11.9. 16.30–18, Ahlaisten seurakuntatalo.

Yökahvila pe klo 19–22.30, Kyläsaaren vanha koulu, 4.9., 11.9., 18.9.

Noormarkku

NOORMARKUN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhä- päivisin klo 10: Su 23.8. Ka- ri Penttinen, Keijo Vättö. — Su 30.8. Juhana Tarvainen, Keijo Vättö. — Su 6.9. Kari Penttinen,

Markku Lahti. — Su 13.9. Kari Penttinen, Heli Lehtonen. **”Ennen yötä”** -konsertti pe 28.8. 21.30, ohjelmistossa C.P.E. Bach, Jalava, Lehto, J. S. Bach. Porin Bach-solistit: Sami Junnonen, huilu, Jukka-Pekka Lehto, huilu, Ritva Koistinen, cembalo. Vapaa pääsy, ohjel- ma 10 e.

NOORMARKUN PAPPILA

Siionin kanteleen lauluil- ta pe 18: 28.8. ”Olenko sokea, vai näenkö?” Veli-Pekka Huhta- nen, Sakari Kalliomaa. — 11.9. ”Levon antajalle kiltos?” Veli-Pekka Huhtanen, Hannu Ant- toora.

Aamurukoushetki joka ma. 8.30.

Miesten piiri joka ti klo 13, al- kaa 1.9.

Raamattuluento su 6.9. 18, Je- remian kirjan luvut 32–36, Ka- ri Penttinen.

Kultaisen iän kerho ke 9.9. 14. **Missiokuoron harjoitus** su 13.9. 18.

NOORMARKUN SEURAKUNTATALO

Lähetysavun 30-vuotiskon- sertti su 23.8. 15.

Ilta nuotilo ma 24.8. 18.

Omaishoitajat ti 1.9. 13, Outin huoneessa.

Sielukkaat naiset joka ti klo 16.30, alkaa 1.9.

Naisten piiri joka toinen to klo 14, parilliset viikot, alkaa 3.9.

Yksinelävien ilta to 10.9. 18.

Hyvää mieltä arkeen -kerho ti 15.9. 13.30.

AVH-kerho ke 16.9. 14.

Varhaisnuorten kerhot alka- vat 7.9. alkavalla viikolla.

Kiviipiiri joka to klo 17.

Nuorten ilta joka pe klo 19.

Sururyhmä alkaa ke 30.9.

LUONNOLAN KIRKKO

Messu klo 13: Su 23.8. Ka- ri Penttinen, Keijo Vättö. — Su 6.9. Kari Penttinen, Mark- ku Lahti.

LASSILAN PAPPILA

Kyläkahvila to klo 13, kerran kuussa, alkaa 17.9.

MUUALLA

Eloseturat su 23.8. 16 Taimi Pel- tolassa, Haukijärventie 200. Ka- ri Penttinen, Soini Nieminen, Sakari ja Unto Lähteenmäki.

Hartaus ke klo 13.30, Snällin- tupa. 26.8. 9.

Kotiseurat ke 26.8. 18 Riitta ja Jukka Salolla, Lassila, Järvi- kulmante 630 a. Kari Penttinen, Sakari Kalliomaa, Kari Teikari, Keijo Vättö.

Hartaus ke klo 13 Mäntylinna. 2.9., 16.9.

Naisten raamattupiiri ke 2.9. 18, vierailu Pormestarinluodon raamattupiiriin. Aiheena Efe- solaikirje 5. Lähtö kirkolta klo 17.30.

Markkinahartaus la 5.9. 9 Ka- ri Penttinen. Lähetystalalle voi tuoda myyntiin syyskatoa sa- ja leivonnaisia lähetystyön hy- väksi.

Muistoseurat su 13.9. 13 Vii- namäki, Kairila, Mustajantie 312. Kari ja Outi Penttinen, He- li Lehtonen.

Diakoniatyö toiminnasta ja ryhmistä lisätietoa diakonis- oilta Kristiina Johansson, p. 044 730 9713, ja Outi Pentti- nen, p. 044 730 9712.

Porin Teljä

TELJÄN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhä- päivisin klo 10: Su 23.8. Ka- ri Penttinen, Keijo Vättö. — Su 30.8. Juhana Tarvainen, Keijo Vättö. — Su 6.9. Kari Penttinen,

Innostavat tuunausryhmät

Näin syntyy paidasta kassi, näyttävät työtupalaiset Anja Hartikka-Salonen ja Sylvi Lahtinen. Arkistokuva vuodelta 2011.

Kädentaidot-tuunausryhmä ko- koontuu 7. syyskuuta alkaen Tel- jän kirkolla joka toinen maanan- tai klo 18.30. Tule mukaan tuunamaan vanhasta uutta. Tuotteet myydään dia- konian ja lähetysten hyväksi myyjäi- sissä ja kirpputoreilla. Tervetuloa iloi-

seen ja nuorekkaaseen joukkoon, toivot- taan diakonissa Pirjo Paukkunen, p. 0400 309 863.

TYÖTUVAT: **Diakonian työ**tupa, Liikastentie 28, sijaisee Länsi-Porin kirkolla. Työtuval-

la kokoonnutaan 2. syyskuuta al- kaen keskiviikkoisin klo 9–12. Työtuvalla diakonian vapaaeh- toiset valmistavat uniikkeja kä- sitöitä.

Seurakuntakeskus, Eteläpuis- to 10 B, kellarikkeros, avoinna kes- kiviikkoisin 9. syyskuuta alkaen klo 10–13. Käytössä mm. ompelu- kone ja saunuri. Opastusta konei- den käyttöön.

Väinölan kirkko Päkintie 1. Lisätietoja Anneli Mäkelä, p. 0

JATKOA SIVULTA 13

ke-messua 16.30, seur. 27.9, Pia Ylitalo-Maurula.

NUORISOTYÖ

Rippikoulut: Vuonna 2001 tai aiemmin syntyneitä kutsutaan Teljän kirkolle (Koivistonpuistikko 50) rippikouluilmoittautumiseen ti 6.10.18, Ilkka Riihimäeltä p. 0400 309 791, ilkka.riihimaki@evl.fi.

Isos- ja la-koulutus Teljän kirkolla joka toinen su 16–17.30, alkaa 23.8. — **Vastuunkantajakoulutus** joka toinen ke 18–19 Väinölä kirkolla, alkaa 19.8. — **Nuorten raamis** keran kksa Teljän kirkossa, alkaa 20.9. 13–14.30. — **Nuorten säily** ke 19–20 Väinölä koululla. — **X-öniä** to 18–20 Väinölä kirkolla. — **Nuorten illat** pe 18–22.30 Väinölä kirkolla, alkaa 21.8.

Retket ja tapahtumat: Isos-ja la-koulutusviikonloppu Silokalliolle 18.–20.9. Ilm. porievli.fi/ ilmoittautuminen.

Tiedot nuorisopastori Janne Pelto-Piri p. 0400 309 792, janne.pelto-piri@evl.fi ja rippikoulupastori Ilkka Riihimäki p. 0400 309 791, ilkka.riihimaki@evl.fi. Facebook: Porin Teljän seurakunnan rippikoulu- ja nuorisotyö.

POJILLE JA TYTÖILLE

SYKE-päivät koululaisille, ks. Teljän kirkko.

Tytöille: Tyttökerho Luovis ma 16–17, 10–14 -vuotiaille Teljän kirkolla, alkaa 7.9, Eija Kymäläinen p. 0400 309 795.

Pojille: Isä-poika säily pe 18–19, alkaa 11.9, Väinölä koulu. — Pienoismallikerho ke 16–17.30, alkaa 17.9., Väinölä kirkko. — Nikkarikerho to 18–19.30, alkaa 17.9., Väinölä kirkko. — Poikien säilykerho to 17–18, alkaa 15.9., Väinölä koulu. — Vesa Saarela, p. 0400 309 794.

Keskusteluapua, onko lähelläsi koulukiusaamisesta kärsivä lapsi tai nuori? Maksuton kuuntelijaa ja rinnallakulkijaa Maija Salmijärvi, nuorisotyön ohjaaja p. 0400 309 796.

PARTIO

Väinän vartijat ry tarjoaa monipuolista ja rehevää partiotoimintaa retkeilyn ja käden- ja jalkatöiden parissa 7–11 -vuotiaille pojille. Lisätietoja: lippukunnanjohtaja Timo Vastamaa, p. 050 544 8337.

Teljän Tytkeet ry tarjoaa tytöille monipuolista partiotoimintaa. Kaikenikäiset 7-vuotiaista aikuisiin ovat tervetulleita mukaan toimintaan. Lisätietoja: lippukunnanjohtaja Ilona Koivisto, p. 044 701 9491.

LAPSI- JA PERHETYÖ

Perhekerhot alkoivat 19.8. Perhekerhossa lapset ja vanhemmat, kummit, isovanhemmat ja muut läheiset saavat kokoa seurakunnan yhteyttä ja tutustua alueen toisiin lapsiin ja aikuisiin. Ohjelmassa on vapaata leikkiä, yhteinen kahvihetki, hartaus ja mahdollista muuta ohjelmaa. Ei ilmoittautumista! **Ke 10.30–12:** Kalaholman kerhohuone (Uittomiehentie 8 b); Sari Pirhonen p. 0447 309 680 ja Jenni Noppaari p. 0447 309 670. — Väinölä kirkko (Pätkintie 1-3): Eeva

Me Miesten toimintaa

Syyskuun 5. päivänä Yyterin leirinnän parkkipaikalla vietetään tapahtumaa teemalla "Luonnon ja meren puhuttelu". Tilaisuudessa **Lennart Saari** luennoi "Luonnon ihmeistä". Saari on maatalous- ja metsätieteiden tohtori ja riistanhoitotieteen dosentti, Radio Deissä häntä kuulee Lintumetsä-ohjelmassa.

Klo 14 alkavassa tilaisuudessa on mukana myös **Sakari Leppänen**. Myynnissä on grillimakkaraa ja mehua, ja tervetulleita ovat kaikki perheenjäsenet. Ota myös kiikarit mukaan. Tarvittaessa myös kyyti onnistuu, tekstaa tai soita Sakarille 0400 729 383.

Lokakuun Me Miehät -tilaisuudessa 25.10. klo 14 Porin seurakuntakeskuksessa on mukana lastenpsykiatrian erikoislääkäri **Jari Sinkkonen**.

Isä-poikaleiri syyskuussa

Silokallion kurssikeskuksessa on 18.–20. syyskuuta perinteinen isien ja poikien leiri, jonne myös isoisät ovat tervetulleita. Leirillä ulkoillaan paljon. Mukaan mahtuu 50 ilmoittautumisjärjestyksessä. Lisätietoja ja ilmoittautumismake verkkosivulla porievli.fi. Tiedustelut Vesa Saarelalta p. 0400 309 794.

Siira p. 0447 309 667. — Teljän kirkko (Koivistonpuistikko 50): Irmeli Koski-Tuuri, p. 0447 309 668 ja Susan Yrjölä p. 0447 309 673. — **To Teljän kirkko** il-taperhekerho 17.30–19. Kuun viimeisinä to kerho on kiinni, ja perheitä kutsutaan kokoon-tumaan sunnuntai-illan SYKE-messuun 18 alkaen. Veti-jä-nä Perhediakoni Satu Katila ja Lastenhoaja Jenni Noppaari. Tiedustelut Satu Katila p. 0400 309 866, satu.m.katila@evl.fi. — SYKE-päivisin, joka kuun toinen ke (9.9.) perhekerho on yhteisesti Teljän kirkolla. Ks. lisätietoja SYKE-toiminnasta kohdasta Väinölä kirkko.

Päiväkerhot 3–6 -vuotiaille, kerhomaksu 38 €/luku-kau-si (sis.vakuutus). Päiväkerhois-sa leikitään, lauletaan, askarrellaan ja vietetään hartaus-hetki. Mukaan kerhotossut ja pienet eväät. Vapaita paikkoja ja voi tiedustella ohjaajilta. — Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50, ma ja to 9–12, ti ja pe 9–12 ja 13–16, Irmeli Koski-Tuuri, p. 0447 309 668. — Väinölä kirkko, Pätkintie 1-3, ma ja to 9–12 ja ti ja pe 9–12 ja 13–16, Eeva Siira, p. 0447 309 667. — Kalaholman kerho-huone, Uittomiehentie 8 b, ma ja to 9–12 ja ti ja pe 9–12, Sari Pirhonen, 0447 309 680. — Sampolan kerho-huone, Puhurintie 10, (Huoni) Toiminta alkaa) ti ja pe 9–12, Jenni Noppaari, p. 0447 309 670.

Ilta-kerho 4 v. täyttäneitä tai nykyinen päiväkerholainen voi jäädä yksin ilta-kerhoon, tai tulla vanhemmat myös yhdessä lapsen kanssa. Kerho kokoon-tuu Kalaholman kerho-huone-neella (Uittomiehentie 8b) ti 17–19, Sari Pirhonen p. 0447 309 680, sari.pirhonen@evl.fi.

Tiedustelut perhekerhoista, päiväkerhoista ja varhaisnuorten pajoi-sta suoraan lastenhoaja-jille. Osoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@evl.fi sekä Noora Tapiainen, Lapsi- ja perheyön pastori, p. 0400 309 789. — Facebook: Porin Teljän Lapsi- ja perheyö.

Pyhän tanssin ilta-päivät: Pyhä tanssi on rukousta koko ke-

holla. Mukana yhdessäolo ja lii-ke, jolla ylistetään ja pyydetään siunausta Jumalalta. To 10.9. 14–16, Sari Pirhonen p. 0447 309 680.

Lasten musiikkikerho ti 10–10.45, Esivallankatu 6. Kerho alle kouluikäisille lapsille yhdessä vanhempien kanssa tai 4 v täyttäneille yksin. Luovassa musisointia monipuolisesti ja musiikin iloa! Maksuton. Erii-ka Heikola p. 041 4451 050.

Pyhäkouluun toivotetaan tervetulleeksi tyttöjä ja poikia 4-v alkaen. Nuoremmat oman aikuisen kanssa. — **Teljän kirkko**, Koivistonpuistikko 50, su 10. — **Väinölä kirkko**, Pätkintie 1, su 12–13, alkaa 6.9. — **Kuvisyöpäkoulu**, Teljän kirkol-la joka toinen to 17–18.30, alkaa 10.9. — **Esikoilestadiolaisten pyhäkoulu**, Koivistonpuistikko 53, to 18, parilliset viikot, p. 050 569 8420. — Tied. pyhäkoulusihteeri Eija Kymäläinen p. 0400 309 795, eija.kymalainen@evl.fi.

Yhteinen toiminta

Kehitysvammaistyö, Itäpuisto 14, 2. krs. Kehitysvammaisten päiväkerho ke 19.8. 13–14.30. — Kehitysvammaisten ilta-kerho ti 25.9. ja 15.9. 17.30–19. — Kehitysvammaisten vanhemmat, tukikeskus ma 31.8. ja 14.9. 13–14.30.

Mielenterveytyö Srk-keskus, Eteläpuisto 10 B, 2. kerros. Mielenterveyskerho, Tukikeskus ma 24.8. ja 7.9. klo 13–14.30.

Hyvän Mielen Talolla diakoniatyöntekijä paikalla to 27.8. ja 10.9.14.

Kuurot Ti 8.9. 14 Lähetyspiiri Tukikeskus, Eteläpuisto 10 B, 2. krs.

LESKIEN KLUBI

Syyskauden aloitus ma 31.8., iltapäiväretki Reposaaren Junnilaan. Lähtö seurakuntakeskuksen edestä 11, paluu n. klo 15, ruoka- ja kytymäsu kerätään bussissa. Voit ottaa

mukaan myös ystäväsi! Sitovat ilm. 25.8. men., p. 0400-309784, Ulla-Maija Virén.

Seuraavat kokoon-tumiset Mummun Kamarin tiloissa kuukauden viim. ma 28.9. 15.30–17.

MUMMUN KAMARI Itäpuisto 14, katutaso Avoimma ma-to 11–15, pe 11–14. Viikko-ohjelma: Ma Viikon avaus 11.30, Shakkikerho 13. — Ti Tuolijumppa 11. Kamarikerho käsityön ystäville 13 ja Sanola ja sävelly 15.9. alkaen 12, parilliset viikot. — Ke Ohjelmatuokio 13. — To Tuolijumppa 12. Hartaus 13. — Pe avoimma. — Su Sunnuntaikerho 13–15.

Kummikerho la 12–14, kahvit tuotto Kirkon Ulkomaa-avulle, alkaa 19.9.

Työtupa Eteläpuisto 10 B, kellarikerros. Ke 9.9. alkaen 10–13. Käytössä mm. ompelukone ja saunuri, tule ompelemaan vaikka itsellesi verhoit! Vapaat kutsut opastavat koneiden käyttöä.

NUORET AIKUISET **Cafe huone -illat** joka toinen la 19–23, alkaa 12.9. Rento tunnelma, höyryävää kahvia, viileitä virvokkeita, hyvää seuraa, paikallisen gospelmusiikin säestysellä hartauksia. cafe-huone.net/info.

SENIORISEMINAARI **To 3.9.** 12–14.15. Opistotalon auditorio, Gallen-Kallelan-ka 14. Perinteinen Seniorise-minaari keskittyy ikääntymisen tuomiin muutoksiin nukkumisessa ja hyvän unen edellytyksiin. Ohjelma: 12–13 Hyvää yötä – asiaa ikääntyvän unesta ja unilääkeistä, neurologi, dosentti Juha Puustinen, 13–13.30 Kahvitarjoilu. 13.30–14.15 Hyvää huomenta – vireyden ylläpito ja aktiivinen olo omaan elämään, johtaja, sairaanhoitaja (AMK), neuropsykiatrin valmentaja Mirva Heino, Porin Klubitalo Sarastus. Kaikille

Sleyn rukoushuone, Varvinkatu 3: Matongo-piiri pe 21.8. ja 18.9. 13, lähetyslauluja, rukousta, keskustelua. — Alfa-kurssi alkaa ke 16.9.

Maanantaisähly 7.9. ja 14.9. 21–22 Porin Herralahden koulun liikuntasalissa.

Syysretki Luvialle la 5.9. Sleyn Porin osaston perinteinen koko perheen syysretki.

avoin ja maksuton, ei ennakkoilmoittautumista.

SOTIEMME VETERAANIT **Hengellinen kuukausitapaaminen** pe 28.8. 13.30–15, seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, 2. krs.

TUOMASMESSU **Tuomasmessu** su 6.9. 18, Keskustanaiset, Päivi Holkko.

Kristilliset yhdistykset

ESIKOISLESTADIOLAISAT

Rukoushuone, Koivistonpuistikko 53: Kesäseurat 21–23.8. Pe 18 Seurat Kiukaisten srk-talolla. La 12 ja 18 Seurat Rukoushuoneella, iltaseurojen jälkeen nuortenilta. Su 12 ja 17 seurat. Lähetysmiehinä/puhujina kesäseuroissa Timo Hämläinen ja Ilkka Salomaa. — Seurat su 30.8. 17.6.9. ja 13.9. 15, (huom. talviaika). — Käsityöiltä parittoman viikon to 18, 27.8. ja 10.9. — Pyhäkoulu ja raamattuilla parillisen viikon to 18, 3.9. ja 17.9. — Varhaisnuorten illoista ja mahdollisista eri tapahtumista ilm. erikseen.

EVANKELIUMIYHDISTYS **Väinölä kirkko:** Messu su 16, lapsille kaksi pyhäkouluryhmää; isoille ja pienille omassa. Kahvit messun jälkeen: 23.8. Juhana Tarvainen. — 30.8. Janne Pelto-Piri, Juhana Tarvainen. — 6.9. Juhana Tarvainen. — 13.9. Kutsu messu, Juhana Tarvainen, erityisesti henkilöille, joille jalmalanpalvelus on vieras asia.

Sleyn rukoushuone, Varvinkatu 3: Matongo-piiri pe 21.8. ja 18.9. 13, lähetyslauluja, rukousta, keskustelua. — Alfa-kurssi alkaa ke 16.9.

Maanantaisähly 7.9. ja 14.9. 21–22 Porin Herralahden koulun liikuntasalissa.

Syysretki Luvialle la 5.9. Sleyn Porin osaston perinteinen koko perheen syysretki.

Tarkemmat tiedot ja ilmoittautumisoheet sleyn@pori/tapahtumat.

ISRAEL-TYÖ RY

Tilaisuus su 6.9. 16, Esa ja Pirkko Keuru, Porin seurakuntakeskus, 2. krs. kokoustila.

ISRAELIN YSTÄVÄT RY

"Galilean Sydän" ke 16.9. 18, Heart of Galilee-yhtyeen konsertti srk-keskuksessa Itäpuisto 14. Uutta israelilaista hengellistä musiikkia, myös kletzer-säveliä Galileasta, kahvit 17.30.

KANSANLÄHETYKSET

Lähetyskotit, srk-keskus, 5.krs, toimisto auki ma-to 10–15 tai sop. mukaan. — Startti-raamattupiiri ma 18, alkaen 14.9. — Epin piiri joka toinen ma 16.30, alkaa 14.9., parilliset viikot. — Rukousilta to 17.30, ruokillaan Sanan äärellä yhteisten ja omien asioiden puolesta.

Mualla Porissa: Kohtaamispaikkamessu su 13.9. 17, Mikonkatu 8, "Jumalan kämmenellä", Pentti Heinilä, Jarkko Willman, musiikki Hännikkälä, ehtoollinen, lapsille pyhäkoulu, ilta-kaavi/tee.

NTKY

Esivallankatu 6: Kerhotoiminta alkaa. Kultaisen iän kerho joka toinen ma 13, parilliset viikot, alkaa 14.9. — Raamattupiiri ma 15, parittomat viikot, alkaa 21.9. — Entiset ja uudet jäsenet tervetulleita mukaan!

PORIN SEUDUN KRISTILLISET ELÄKEKÄISÄT RY

Tilaisuus ti 1.9. ja 15.9. 13, kahvi 12.30, Porin seurakuntakeskus, 2. krs. Sali.

RAUHANYHDISTYS

Louhentie 4: Tiistakerho 1.9. 13. — Ompeluseurat ke 2.9., 16.9., 23.9. 18.30. — Seurat la 5.9. 19. Seurat ja syystoimintakauden avaus su 6.9. 16. Seurat su 13.9. 16. Seurat, vieraillevat puhujat su 20.9. 16. — Ompeluseurat kodeissa ke 9.9. 18.30. — Myyjäiset la 12.9. 18. — Keskusteluilla la 12.9. 19.

SIIONINVIRSISEURAT

Messu su 6.9. 10, Keski-Porin kirkko. — **Seurat** su 6.9. 13, Porin seurakuntakeskus. **Seurat** to 17.9. 13, Porin Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, joka toinen to, parilliset viikot. Järj. Herättäjä-Yhdistys, Porin paikallisosasto.

Mahdollisuus muutokseen -missio

Porin Rukouksentalo, Seurakuntakeskuksen kappeli, joka toinen ke 18.30–19.30. Olet tervetullut rukoukseen koko Seurakunnan puolesta ja Mahdollisuus muutokseen media-kampanjan puolesta Rukous-illassa mukana vapaaehtoinen vastuunkantaja.

Koulutus vapaaehtoisille la 29.8. 10–15 kontaktihenkilöille ja 15–17 puhelinvastuutaajille Teljän kirkolla (Koivistonpuistikko 50). Teljän kirkko, katso s.3.

Avajaistapahtuma la 19.9. 10–16 Porin Puuvillassa, Silta- ja Puustikatu 14, min. Porin kaupunginjohtaja Aino Majala-Luukkonen, Jippu ja Joykids.

Missiojuhla la 24.10. 16 ja 19 Porin urheilutalossa (Kuninkaankaanaukio 6).

Kyläsaaren vanha koulu muuntautuu mainiosti nuorten yökahvilaksi lähes joka perjantai.

Kyläsaaren kylätalolla, vanhassa koulussa, kokoontuu lähes joka perjantai suuri joukko nuoria Pihlavan yökahvilaan.

Yökahvilaperinnettä on jatkunut lähes kymmenen vuotta, ja nykyään toimintaa pyörittävät **Jan Koivusilta** ja **Terhi Rätty**. Seurakunnan ylläpitämän yökahvilan tavoitteena on saada nuoret viettämään iltaa yhdessä turvallisessa ja tutussa ympäristössä – ja samalla pitää nuoret pois pahoilta teiltä. Vahinkojen ja häiriöiden määrä onkin yökahvilan myötä vähentynyt merkittävästi.

Yökahvilassa kävijöiden lukumäärä on parhaimmillaan jopa yli 100, mutta yleensä nuoria on paikalla noin 60. Varsinaista ikäraajaa kahvilassa ei ole, mutta pääasiassa kahvila on tarkoitettu yläasteikäisistä nuorista täysi-ikäisiin. Yökahvilan vakioporukkaan kuuluu toki vanhempiakin nuoria, jotka vieraillevat tervehtimässä vanhoja tuttuja. Yökahvilan tunnelma on tiivis ja yhdessä kokoon-tuminen sekä yhtenäisyyden tunne ovat helposti huomattavissa. Ohjaajat tuntevat nuoret hyvin, ja kahvilassa kaikki ovat kavereita ja tasavertaisia keskenään.

Ensikertalaisenkin helppo tulla

Kahvilassa ei ole pakollista, ohjattua toimintaa, vaan illan ohjelmaa muotoutuu nuorten

ehdoilla ja toivomusten mukaan.

— Tällainen toiminta, jota ei ole niin rajattu, on nuorille hyvin tärkeää, ohjaaja Terhi Rätty kertoo.

Ohjaajat Koivusilta ja Rätty painottavat, että yökahvilaan osallistukseen ei tarvitse olla seurakunnan jäsen, vaan ovat avoinna kaikille nuorille. Illat koostuvat avoimista, syvis-täkin keskusteluista, ongelmien ratkaisusta, pelien pelaamisesta ja mahdollisista yhdessä sovi-tuista teemoilla. Yökahvilassa järjestetään ajoittain erilaisia tapahtumia, kuten grillailua ja kevätkubla.

— Toiminta ja ideat lähtevät nuorista, ja yökahvilassa jokainen saa olla oma itsensä, Jan Koivusilta toteaa.

Yökahvilaan on helppo tulla uutenakin kasvona. **Ida Jokinen**, 15, **Neea Viljanen**, 15 ja **Ville Kokko**, 14, ovat kahvilan uusia kävijöitä. Heille tärkeintä yökahvilassa on kavereiden tapaaminen ja ajanvietto rauhalli-

Ida Jokinen, Neea Viljanen ja Ville Kokko ovat yökahvilan uusia kävijöitä.

ssa paikassa. Lisäksi yökahvilasta on helpo löytää uusia ystäviä niin kouluun kuin vapaa-ajallekin.

SANNA RAITANEN & EMILIA SANTALA

seuraavaan kappeliin. Pääasia on että kenenkään ei tarvitse jäädä yksin kotiin, vaan voi löytää vertaisseuraa ja sitä kautta jopa uusia ystäviä esimerkiksi lenkkipoluille, tai teatteriin. Ryhmä kokoontuu kerran kuussa aina erilaisen ohjelman kera ja kahvit tarjotaan talon puolesta, retket ovat omakustanteisia. Seuraava päiväretki tehdään maanantaina 31. elokuuta Junnillaan, johon

ilmoittautuminen päättyy edellisen viikon tiistaina 25. päivänä.

Mitä muuta toimintaa Mummun Kamarissa on?

— Mummun Kamari on itsessään kaikille avoin kahvila ja kohtaamispaikka, jonne voi piipahtaa yksin tai kaverin kanssa. Meillä löytyy nyt myös vapaamuotoinen Shakkikerho, joka kokoontuu aina maanantaisin, ja kivan seurapelin ohella se on myös aivojunnappa parhaimmasta päästä. Toinen innoittava ryhmämme on Lauluryhmä, joka käy joka toinen viikko laitoksissa laulamassa vanhuksille. Meille voi siis poiketa kahville, osallistua järjestettyyn ohjelmaan tai tulla mukaan tekemään vapaaehtoistyötä!

Leskien klubin merkitys? — Kyseessä ei ole sururyhmä, vaan että elämää on menettämisen jälkeenkin. Pääasia on että kenenkään ei tarvitse jäädä yksin kotiin, vaan voi löytää vertaisseuraa ja sitä kautta jopa uusia ystäviä esimerkiksi lenkkipoluille, tai teatteriin. Ryhmä kokoontuu kerran kuussa aina erilaisen ohjelman kera ja kahvit tarjotaan talon puolesta, retket ovat omakustanteisia. Seuraava päiväretki tehdään maanantaina 31. elokuuta Junnillaan, johon

ilmoittautuminen päättyy edellisen viikon tiistaina 25. päivänä.

Mitä muuta toimintaa Mummun Kamarissa on?

— Mummun Kamari on itsessään kaikille avoin kahvila ja kohtaamispaikka, jonne voi piipahtaa yksin tai kaverin kanssa. Meillä löytyy nyt myös vapaamuotoinen Shakkikerho, joka kokoontuu aina maanantaisin, ja kivan seurapelin ohella se on myös aivojunnappa parhaimmasta päästä. Toinen innoittava ryhmämme on Lauluryhmä, joka käy joka toinen viikko laitoksissa laulamassa vanhuksille. Meille voi siis poiketa kahville, osallistua järjestettyyn ohjelmaan tai tulla mukaan tekemään vapaaehtoistyötä!

SAUA KYNÄSNIEMI

Hiljaisuutta merellä -risteilyllä seilataan viisi tuntia. Viikonvaihteen mittaisessa rettriitissä voi levätä ja rauhoittua.

Hiljaisuutta merellä ja meren äärellä

Hiljaisuutta merellä -risteily Luvian Laitakari keskiviikkona 2.9. klo 17, paluu noin klo 21. Hinta 30 euroa, sisältäen risteilyn sekä kahvi- ja teetarjoilun. Mukaan otetaan 30 henkilöä ilmoittautumisjärjestyksessä.

Ilmoittautumiset 28.8. mennessä Luvian seurakunta p.0400 81189 tai luvian.seurakunta@evl.fi. Lisätietoja pastori **Pirjo Tiira** p. 0400 309 731. Järjestäjänä Porin seurakuntien rettriittityö ja Luvian seurakunta.

Opetuksia rukouksesta ja rakastamisesta. Hiljaisuuden rettriitti perjantaista sunnuntaihin 11.–13.9. Reposaaren Junnilassa.

Rettriitti ohjataan **Uskon hiljainen vallankomous** -kirjan pohjalta. Kirjassa avataan Pyhän Jeesuksen Teresan opetuksia rukouksesta, rakastamisesta ja rakastettuna olemisesta. Rettriitin-ohjaajina Heponiemen päällikkö ja pappi **Ulla Lumijärvi** ja sairaalapappi **Raija Kiviniitty**. Ulla Lumijärvi on opiskellut Avilassa Pyhän Jeesuksen Teresan opetuksia rukouksesta ja mystiikasta. Tänä vuonna on 500 vuotta Avilan Teresan syntymästä.

Ilmoittautumiset 31.8. mennessä p. 0400 309 783 tai puhelinvalhe.pori@evl.fi. Tiedustelut p. 0447 309 692. Hinta 103 euroa.

Rettriitti merkitsee vetäytymistä pois totuista arkisista olosuhteista hiljaiseen paikkaan. Tavanomaisessa viikonlopon pituisessa rettriitissä 10–15 henkilöä sitoutuu yhdessä hiljaisuuteen. Päiväohjelmaa rytmittävät ehtoollisen vieto ja rukoushetket kappeliissa, ohjaajan pitämä viri-kepuh rettriitin aiheeseen tai hengelliseen kasvuun liittyvästä aiheesta.

Osanottajat sitoutuvat keskinäiseen hiljaisuuteen. Ohjaajan kanssa on voi sopia keskustelujen hiljaisuuden esiin nostamisen asioiden käsitteilyä. Päiväohjelmassa on tilaa myös levolle ja ulkoilulle.

Porin seurakuntien rettriittikalenteri verkkosivulla porievli.fi. Ks. Yhteinen seurakuntatyö: Rettriittitoiminta.

Sonja Myllykoski ja osa hänen oppilastaan Toukarin koulun maalaismaisemissa.

Opettaja unelmatyössään

Sonja Myllykoski on onnellinen, koska hän saa tehdä työtä, josta jo lapsena haaveili. Opettaa.

Sonja Myllykoski työskentelee Toukarin koulussa, luonnon keskellä.

— Pienessä maalaiskoulussa me olemme kaikki kuin yhtä suurta perhettä, hän sanoo.

Kesäloman loppupuolella hän jo odotti koulun alkua, että pääsee tutustumaan uusiin ykkösluokkalaisiin ja tapaamaan vanhat tutut, "isot" kakkosluokkalaiset.

Opettaja kertoo hymyillen keskustelusta, jota hän seurasi sivusta kakkosluokkalaisten poikien pelatessa jalkapalloa. Kun yksi poika ei saanut maalia selvästä paikasta, hän perusteli epäonnistumista ka-

verilleen: "Kun kesällä on kasvanut muutaman sentin pituutta, sihti täytyy mitoittaa uudelleen. Ja kunto rapistuu mitä vanhemmaksi tulee."

Ykkös-kakkosten luokanopettajan töiden ohella Sonja Myllykoski toimii koulussa erityisopettajana. Hänen sydäntään lähellä on niiden oppilaiden tukeminen, jotka eivät jollain alueella etene samaa tahia muiden kanssa.

Pohja lapsuudessa

Sonja Myllykoskella riittää virtaa myös oman perheen ja koulun ulkopuolella. **Rauni Rautavuori** roh-

kaisi häntä aikoinaan ehdokkaaksi ja nyt Sonja vaikuttanut jo pitkään Keski-Porin seurakuntaneuvostossa, yhteisessä kirkkovaltuustossa ja yhteisessä kirkkoneuvostossa sekä hiippakuntavaltuustossa sen varapuheenjohtajana, kolmatta kautta myös kaupunginvaltuutettuna (sd).

Hengellisyys on aina ollut Sonja Myllykoskelle luonnollinen osa elämää.

— Isän äiti toimi eläessään seurakunnan luottamustehtävissä ja äidin äiti oli adventisti. Heidän kanssaan juttelin uskonasioistakin ja kävin kerhossa. Sieltä se kipinä lähti. Olen oivaltanut, että hengellisyyden

kautta voi saada apua ja mielenrauhaa, Sonja Myllykoski kertoo.

Keskusteleva ote

Koulussa hän opettaa mielellään myös uskontoa ja on tyytyväinen, että se edelleen kuuluu koulujen opetussuunnitelmiin.

— Tänä päivänä pitää kuitenkin olla myös hiukan varovainen, ettei syötä omia näkemyksiään oppilaille. Kannustan kyselemään ja keskustelemaan. Sisimmässäni tietenkin toivon, että kipinä heissä heräisi ja he innostuisivat jossain vaiheessa tutkimaan Raamattua tarkemmin.

Pääsiäisen tapahtumat ovat Sonja Myllykosken mukaan vaikein aihe opettaa. Hän on erityisen tarkkaan miettinyt sanojensa asettelua sen jälkeen, kun yksi vanhempi otti yhteyttä lapsen saatua pelkotilaja pääsiäisen tapahtumien kertomisesta. Pääimmäisenä pyöri mielessä Jeesuksen ristiinnaulitseminen eikä ylösnouseminen.

— Pääsiäisen tapahtumat ovat raakoja eikä niitä voi järjellä selittää. Onneksi lapset myös kyselevät suoraan, mikä heitä askarruttaa. Miten niin hauta oli tyhjä muka?

— Joulun tapahtumien opettaminen on puolestaan kaikkein hienointa. Vanhemmatkin odottavat, että joulujuhlissa luetaan joulu-evankeliumi ja lapset kilpailevat siitä, kuka saa esittää ketäkin, Sonja Myllykoski kertoo.

Rukoukset hyvä osata

Hän kertoo olevansa sen verran vanhanaikainen opettaja, että hän odottaa, että 4-5 luokalla Isä Meidän -rukous ja uskontunnustus opetellaan ulkoa, ainakin suurin piirtein.

— Yhtenä keväänä joulukirkossa Lyttilän rukoushuoneella oli mukava seurata, kuinka oppilaat ääntään korottaen yhtyivät papin mukana Isä Meidän -rukoukseen, vähän eri tavalla rytmittäen kuin pappi, hiukan edellä. Tuntui, että oppilaiden itsetunto oikein kohosi: "Minä osaan tämän, jess!" Nämä rukoukset on hyvä osata siksikin, että ne toistuvat kirkossa, jumalanpalveluksissa, häissä, hautajaisissa, Sonja Myllykoski sanoo.

Lyttilän rukoushuone on aikoinaan talkoilla rakennettu ja opettaja harmittelee sitä, että seurakunta on siirtämässä osan siellä tapahtuvasta toiminnasta Pormestarinluotoon.

— Miksi Porkasta ei voitaisi kuljettaa ihmisiä tänne saamaan elämyksiä maaseudusta? hän kysyy.

Sama suurempiin yksiköihin keskittävä linja harmittaa Sonja Myllykoskea myös kaupungin puolella. Esimerkiksi Ahlaisten vanhainkodin lopettaminen tuntuu ikävältä.

— Jos saisin lottovoiton, perustaisin vanhainkodin maaseudulle, jossa vanhuksia voitaisiin vaikkapa kärrätä katsomaan viljapeltoa. Miksi vanhusen pitäisi asua kivimuurin keskellä keskustassa, kun heitä voitaisiin kuntouttaa antamalla heille se hyvä mieli, jonka he saavat metsien ja peltojen katselemisesta, jatkaa Sonja Myllykoski, maaseudun puolestapuhuja.

TEKSTI JA KUVA
MARJAANA PERTTILÄ

millai muute?

Missiovalmisteluja kokopäiväisesti

Hanna-Maria Vahalan sydän syytyi missioille, kun hän seurasi Helsingin ja Turun Mahdollisuus muutoksen -kampanjoita muutama vuosi sitten. Nyt hän puhuu intoa, kun Satakunnan vastaava kampanja lähestyy.

Miten tiiviisti olet Mahdollisuus muutokseen -mission valmisteluissa?

— Vuosi sitten pääsin mukaan valmisteluihin. Tulin maininneeksi, että kirjan työstäminen kiinnostaisi. Ja sitten huomasiinkin olevani kirjatiimin vastuhenkilö. Kirja on jo koottu, nyt olen ollut Satakunnan missiotoimiston työntekijänä muutaman viikon. Pesti alkoi elokuun alussa.

Mitä lähikuukausina tapahtuu?

— Mahdollisuus muutokseen on yhteiskristillinen mediakampanja, joka nä-

kyä ja kuuluu Satakunnassa syyskuun puolivälistä alkaen. Lisäksi jaetaan muutoksesta koostuva kirja joka kotiin. Muutoksesta on myös netissä ja mainoksissa.

Kirjaprojekteja olet hoitanut aiemminkin?

— Viime keväänä ilmestyi *Lapsen rukous* -kirja. Siinä on lapsen arkisia rukouksia eri aiheista. Sitä ennen kokosin Porin Naisten kahvilan naisten tarinoita *Naisen vuodenajat* -kirjaan. Se olikin hyvää koulua tähän missiokirjan tekemiseen.

Missiokirjassa painosmäärä 110 000 kappaletta on aivan eri luokkaa kuin mihin on projekteissaan tottunut. Satakunta on ensimmäinen, jossa kirja jaetaan joka talouteen, aiemmissa kampanjoissa ihmisen on pitänyt olla itse aktiivinen ja pyy-

tää kirjaa.

Voitko vähän raottaa missiokirjan sivuja?

— Siinä on parikymmentä muutoksesta. Nettiin tulee noin 40 tarinaa. Olen iloinnut siitä, miten hyvin yleensä hitaasti syttyvät satakuntalaiset ovat lähteneet mukaan. Rukoilen siunausta näille rohkeille miehille ja naisille, jotka ovat kertoneet tarinansa.

Iso kampanja tuo iloa ja huolia?

— Minusta on ihana olla ihmisten kanssa tekemisissä. Mission valmistelujen myötä olen verkostoitunut koko Satakuntaan.

Meillä on iso vapaaehtoisten koulutustilaisuus jo lauantaina 29. elokuuta Teljän kirkolla. Mietityttää, onko vapaaehtoisia tarpeeksi. Hämeen kampanjassa koulutettiin 800 vapaaehtoista. Me tarvitsimme enemmän, ehkä tuhat ihmistä.

Mistä kampanjatoimisto löytyy?

— Missiotoimisto löytyy Itsenäisyyskatu 9:stä, josta Porin helluntaiseurakunta antoi tilat. Myös materiaalivarasto ja puhelinkekus tulevat sinne.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ